

Tone keŋ bɔɔ ŋmarase yelee Hiburutena ne

Wurubuare keta ɔ bu dɔɔ kolosi fa balan

¹ Gyangba gyangba keŋ na, Wurubuare tɛɛwɔ wa akpenkpenɔɔra dɔɔ kolosi agbaatee agbaatee fa de naanaɔ lee gbɛneŋ kpookpoo man.

² Mɔna debaŋ kei man keŋ tɛele kei ne gyu kɔ ɔto ne, ɔ tɛe ɔ bu Yesu dɔɔ kolosi fa daa. Ɔ bu ŋonaŋ dɔɔ te ɔ tɛɛwɔ yeɛ tɛele kei pou. Ŋon te Wurubuare lesewɔ see nyi tɛele kei dɔɔ abɔɔ pou dee doo ɔ tɛɛ.

³ Ɔ bu ŋonaŋ dɔɔ te ŋon Wurubuare tɛɛwɔ lese ɔ gyoorobiiri wola, te ɔ bu ŋonaŋ mɔ lesena Wurubuare dinɔɔ gbagba keŋ wola. Ɔ bu kei nɔɔwoya ŋan ŋe dana don ne, te ɔ moowɔ ɔ dana tɛele kei pou. Ɔ ka yeŋ lɛɛ denibalaŋ lee ba dukum man wɔle na, te ɔ gyuuwɔ ke kyaa adido ɔ kya Wurubuare dekpatakpere ŋon dunoluŋ dɔɔ.

⁴ Lee mena dɔɔ Wurubuare bu kei kela Wurubuare kpilala pou, te yelee keŋ mɔ Wurubuare be fa e ne kela Wurubuare kpilala baŋ wui.

⁵ Nawolo nyi Wurubuare nombia aŋmaraseŋ see man ne, Wurubuare te yako ta ɔ kpilala baŋ man ŋolo see nyi,
 “N yeɛ me bu e,
 te gyɛŋ maŋ yeɛna n kya ya.”
 Mena mɔ te ɔ te yako ta be man ŋolo see nyi,
 “Me ta bese n kya,
 te nyan mɔ n ta bese me bu ya.”

6 Mɔna debaŋ keŋ Wurubuaɛ ne gyae waa kpila
 ɔ bu kegyia nyi waa koŋ tɛɛle kei doo ne ɔ
 yakowo nyiaa,

“Kaboena nyi Wurubuaɛ kpilala pou baa som
 e.”

7 Te nɛ te Wurubuaɛ kolosiwo lee ɔ kpilala baŋ
 wose man. ɔ yakowo nyiaa,

“Maa yela me kpilala ke yeɛ ngba felin ne,
 na maa yela me tewuleɛ ke yeɛ ngba boalan
 ne.”

8 Mɔna Wurubuaɛ yakowo lee ɔ bu non wose
 man nyiaa,

“Wurubuaɛ, n ke di gyoori kekpaakekpa,
 te nyaŋ ke di ke ke gbɛɛ doo.

9 N ne gyae nombia non ne doo na ne gbɛɛ,
 te n ne kola nombiakumɛɛ.

Mena doo man n Wurubuaɛ non
 ta lese neŋ yele kela n tebia pou,
 te me yela n dii gyon mo kela wo.”

10 Wurubuaɛ besewo yako nyiaa,

“De Gbengyoo,
 lee kewalan keŋ na nyaŋ see na tɛɛle kei
 mokoo,
 te nyaŋ yeɛna aboo non pou ne kyaa adido
 ne.”

11 Adido na ateta pou gyae kaa ŋaalaa,
 mɔna nyaŋ doo nyaŋ ke kyaa kekpaakekpa.
 Ne popou gyae kaa looree ngba kanyaŋ ne.

12 Nyaŋ ke bo adido na ateta ngba kanyaŋ ne
 na n ke kyɛɛkeɛ ŋa.

Mɔna nyaŋ doo n kedoobii te n doo,
 te nyaŋ ke kyaa kekpaakekpa.”

13 Nombii keŋ Wurubuaɛ ba bese yako ɔ bu non
 yeɛna nyi,

“Kɔŋ kaa kyaa me dunolun dɔɔ,
kelii debaŋ keŋ maa yoo di n kolala pou dɔɔ.”
Kpilala baŋ man wonŋi te Wurubuare yako e
mena nombii kei see?

¹⁴ N kee na kpilala baŋ dɔɔ, be yeε Wurubuare
tewuleεwɔ te be dɔŋ bo felin man. Wurubuare
ne kpilii wɔ bo nyi be kaa kyɔ balan baŋ ŋon
Wurubuare waa lee ba nyee wee daale ne.

2

Nyeekelεε dinaa

¹ Lee mena dɔɔ kaboena nyi dεε kyaŋ nombia
ŋan dɔɔ nyii ne man nideli na dɔɔ nyin yo gbεε
ya. ² Nawolo nyi nombia ŋan Wurubuare be tεε
ɔ kpilala dɔɔ kolosi ne doo na ŋe gbεε. Mena
dɔɔ debaŋ kamase keŋ balan be yeε denjele don
te be te di ɔ nombia ŋan dɔɔ ya na, ɔ wona ba
denjele ŋgba mena keŋ kaboena ne. ³ Akpaa nne
te doo na, kenan na nyi de beε nyeekelεε dinaa
kei nombia ŋan Wurubuare be fa daa debaŋ kei
na, sena te dεε yeε na dεε tale lee denjele kewon
keŋ waa won daa ne man? De Gbenɣyoo Yesu
gbagba tanɣbεε la yako nyeekelεε nombia keŋa
fa balan. Kenan wole na balan baŋ boɔ tanɣbεε
nyii ŋa ne, mo dii nombia keŋa adansεε fa daa
nyi ŋe yeε ampan. ⁴ Wurubuare gbagba mo
lesewɔ wola nyi nombia ŋan boɔ kolosi ne doo
na ŋe gbεε. Nawolo nyi ɔ faa wɔ don te be yeε
gyakolon nombia na nombia dinaana, te ɔ moɔ ɔ
felin ŋon aboo ŋan ɔ na mo boele balan ne boele
wɔ ɔ kegyaebii man.

Walan ŋon dee sila na dee nyin nyeekelεε

⁵ Tɛɛle wole keŋ gyaɛ ke kɔŋ wee daale te dee kolosi ka wose man nombia nɛ, Wurubuaɛ te yako nyi waa mo ke do ɔ kpilala ban nyinmaa man bo ya. ⁶ Gyoo Defidi yakowɔ Wurubuaɛ nombia anmarasen see ŋan man yenan daale nyiaa,

“Deniwalaŋ yena amɔte te n na gyuen ɔ doo,
yaa tɔnɔɔ wonɗi doo la deniwalaŋ bu man
te n ne keɛ ɔ doo mena?”

⁷ N ke yeɛ deniwalaŋ na,
n yɔkɔse e te n yela n kpilala ban kela e
deban kyomii daale,
kenan wole te n kaa faa e gyoorobiiri na
obuo,

⁸ te n moo kpene kamase do ɔ tɛɛ.”

Kei na wolo baa nyi Wurubuaɛ moo kpene kamase do ɔ tɛɛ keŋ ɔ te kaase kolo ya. Mɔna deban kei man nɛ, de beɛ naa nyi abɔɔ ŋan pou doo ɔ tɛɛ ya. ⁹ Mɔna da te naa nyi Yesu ŋon Wurubuaɛ be yɔkɔse e kyomii kela ɔ kpilala ban deban kyomii nɛ, nenɛɛ doo Wurubuaɛ ta mo gyoorobiiri na obuo fa e nawolo nyi ɔ naa diyem te ɔ yenawɔ. Wurubuaɛ berɛɛ keŋ ɔ na mo boele balan nɛ doo, te Yesu lɛɛ walaŋ kamase yen yen. ¹⁰ Wurubuaɛ yeɛna kpene kamase te ɔ moo ɔ don ɔ dana ŋa na ŋe gbɛɛ. Mena doo ke yeɛ kpene keŋ doo na ke gbɛɛ nyi waa yela ɔ bia burum ke kɔŋ ɔ gyan na ban mo kaa di gyoori kpu na e. Lee mena doo te ɔ yela Yesu Kristo nyeelɛere ŋon baa ta ɔ doo nyin nyeekeleɛ nɛ, nyina dasenae keŋ kaboena nɛ ŋon Wurubuaɛ siaman te ɔ naa diyem yen. Kei nawolo baa nyi Yesu doo te baa ta, na baa nyin nyeekeleɛ. ¹¹ Yesu

ne gberaa na ayimεε lee walaŋ wose man na ɔ gbεeneŋ ka teneε Wurubuare siaman. Walaŋ ŋon ɔ ne gberaa ayimεε lee balan wose man, na balan ban ɔɔ gberaa ayimεε lee ba wose man ne, be popou be kya yeε dokolon. Mena ɔɔ desen be dana e nyi waa baake wɔ nyi ɔ lonɔtona ya. ¹² Yesu yako Wurubuare nyiaa,

“Maa lese n nombia ŋan n be yeε ne wola ma lonɔtona.

Botɔɔ ken balan de gyanee nyi baa som nen na, maa keεε nen be siaman.”

¹³ ɔ besewɔ yako nyiaa,

“Maa mo me loo pou gyakaa n ɔɔ.”

Te ɔ besewɔ yako bela nyiaa,

“Kεε, daa na balan ban n ba mo wɔ do me nyinmaa man ne yaa”

¹⁴ Balan ban Yesu be baake wɔ nyi ɔ lonɔtona ne be yeε denibalanwɔ ken be dana wosenaane na fatabo. Mena ɔɔ te Yesu mɔ kaa bese deniwalaŋ ŋgba ban ne, na waa ta ɔ yen ken ɔɔ di ɔbonsam ŋon ɔ dana don yen ɔɔ ne ɔɔ.

¹⁵ ɔ yeε mena na waa nyin leε balan ban bee yee yen, te deban kamase na ba agyuen pou gyakaa bo yen ɔɔ ne nyee. ¹⁶ Kei nawolo baa nyi na

Wurubuare kpilala te Yesu kɔŋawɔ ɔ kaa kyɔ ya, mɔna ɔ kɔŋae ɔ kaa kyɔ Aberaham duulun man balan. ¹⁷ Lee kei ɔɔ te ɔ bese deniwalaŋ ŋgba ɔ lonɔtona ne gbεε kamase man, na waa nyin bese Wurubuare sae kegyia ŋon ɔ ne wii balan waranase, te ɔ ne di anokoare Wurubuare ɔsom ken man. Na waa nyin yen pataa denibalan na Wurubuare nsana. ¹⁸ ɔbonsam keεse ŋon gbagba keε te ɔ naa diyem nideli, mena ɔɔ waa

tale kyɔ balan ban pou obɔnsam ne keese wɔ kee ne.

3

Yesu kela na Mosesi

¹ Lee mena dɔɔ emee me tebia Kristotena ban mɔ e be lee Wurubuare di ne, e mo ya agyuen pou gyakaa Yesu dɔɔ. Non yena Wurubuare kpilale na Wurubuare sae kegyia non dɔɔ lee e di ne. ² ɔ moo ɔ konɔɔ pou fa Wurubuare non ɔ ba lese e ne, ngba mena ken Mosesi mɔ ba mo ɔ konɔɔ pou fa Wurubuare non ɔ ba lese e nyi ɔ kaa kee ɔ balan dɔɔ ne. ³ Da gyen nyi walan de ban deni na, non ne nyina na yele kela deni ken ɔ be bam ne. Mena mɔ te Yesu dana yele kela Mosesi. ⁴ Walan ne bana na deni, mona Wurubuare yena walan na kpene kamase. ⁵ Mosesi moo ɔ konɔɔ pou yee tom Wurubuare balan man ngba Wurubuare tobaale ne, te ɔ tanɔgbewɔ kolosi nombia nan Wurubuare waa kaa kolosi wee daale ne. ⁶ Mɔna Kristo dɔɔ non yee Wurubuare bu e, te ɔ lese ɔ konɔɔ pou kee Wurubuare balan dɔɔ. Mena dɔɔ akpaa de nyin konɔɔ te da mo de sia gyakaa abɔɔ nan ɔ be yako see nyi waa fa daa ne dɔɔ na, ken ne gyae la ke yela dee tale bese ɔ balan.

E na yee denjele don ya

⁷ Lee mena dɔɔ Wurubuare felin non yakowo nyiaa,

“Gyen kei akpaa nyan non n nyii Wurubuare nombia nan na,

⁸ na yee denjele don ngba mena ken

ε naanao be yεε te boo koro sen tia
Wurubuaε depampaa dinaa ken man,
te boo teese o nooman ne ya.

9 Ε naanao naa kpene ken Wurubuaε be yεε
kulutooneη sɔηola ηan man,
mo kenan wole na ba teese o nooman keese
e keε.

10 Mena doo Wurubuaε gyeηa ban
o balan benan doo te o yakowo nyiaa,
'Deban kamase na beε yo gbεε
nawolo nyi boo ne sila me noowoya ya.'

11 Ken te ma gyeηa ban kan n tam nyiaa,
'Boo gyae baa nyin gbεε gyoo
botoo ken moo desina see wo nyi
be kaa kyaa na baa feεfo ne korakora ya.' "

12 Mena doo me tebia, ε keε nideli nyi ε man
ηolo be nyin agyueη kum na waa leε anmaareη
na waa lee Wurubuaε ηon o kyaa kekpaakekpa
ne wole ya. 13 Mena doo ε nyin a ε kyaa na
ε sia ne, ε kolosi do doηa kakyeη wee na wee.
Na nombiakumεε ba beo ε man ηolo na waa yεε
denjele don ya. 14 Akpaa de kyan da keλεdi ken
doo tan gbεε leε Kristo di ne man ken ken kelii
da yeη wee na, na daa na Kristo yeε dokolon
baa. 15 Wurubuaε nombia anmarasen see ηan
yakowo nyiaa,

"Gyeη akpaa nyan ηon n nyii Wurubuaε nom-
bia ηan na,
na yeε denjele don
ηgba mena ken ε naanao be yeε denjele don
tia Wurubuaε ne ya."

16 Balan bomoo nyiina Wurubuaε nombia ηan
te ba korowo sen tia e? Na ban yena balan

ban Mosesi be tɛɛ be siaman mo wɔ lee Igyipite tɛɛle man nɛ yee? ¹⁷ Balan bomɔ te Wurubuarɛ gyenɔ ban do kulutooneŋ sɔŋola ŋan man? Na ban yena balan ban bɔɔ yɛɛ nombiakumɛɛ, te ɔ be yeli bɔɔ yekee depampaa dinaa keŋ man nɛ yee? ¹⁸ Balan bomɔ te Wurubuarɛ gyenɔ ban kan ntam do nyi bɔɔ gyae baa gyoo botɔɔ keŋ ɔ be desina see wɔ nyi be kaa fɛɛfo nɛ ya? Na ban yena balan ban bɔɔ yɛɛ deŋele doŋ te ba te lɛɛ e di nɛ yee? ¹⁹ Mena dɔɔ da te naa nyi keŋ ba te lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ ya, te ba te tale ka gyoo botɔɔ keŋ ɔ be desina see wɔ nyi be kaa kyaa fɛɛfo nɛ ya.

4

¹ Wurubuarɛ keyako see keŋ ɔ be yako nyi ɔ te desina defɛɛfoe daale see fa ɔ balan nɛ, ke sɛɛ ka seŋɛɛ mena. Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ kɛɛ nideli keŋ de man ŋolo be yɛɛ kolo kum daale, na ka ke tɔ e gbɛɛ keŋ ɔ be nyiŋ gyoo botɔɔ ya. ² Nawolo nyi nombia kpaakpaa ŋan bɔɔ kolosi fa de naanaɔ nɛ, ŋan ke te be kolosiwɔ fa daa mɔ. Mɔna nombia ŋan bɔɔ nyii nɛ te yɛɛ tɔnɔɔ fa wɔ ya, nawolo nyi ba te lɛɛ ŋa di ya. ³ Mena dɔɔ daa ban dɔɔ lɛɛ ɔ nombia ŋan di nɛ, daa daageŋ ne gyae la dee nyiŋ gbɛɛ gyoo botɔɔ keŋ ɔ be desina see ɔ balan nyi be kaa kyaa fɛɛfo nɛ. Nawolo nyi Wurubuarɛ yakowɔ nyiaa,

“Me ta mo ban kan ntam nyi,
 ‘Bɔɔ gyae baa gyoo botɔɔ keŋ
 mɔɔ desina see me balan nyi be kaa
 kyaa fɛɛfo nɛ korakora ya.’ ”

Mona da gyen nyi Wurubuaɛ wulaa bake ɔ nombia see leenanɗ deɓanɗ kenɗ ɔ be yɛɛ kpene kamase tanɗ nɛ. ⁴Wurubuaɛ nombia anmarasenɗ see njan yakowɔ yenanɗ daale lee wee nyetoorote kenɗ man nyiaa,

“Weeya looro te Wurubuaɛ moowɔ yɛɛ kpene kamase,
te ɔ fɛɛfowɔ wee nyetoorote kenɗ man.”

⁵Wurubuaɛ besewɔ yako lee kefɛɛfo kei wose man bela nyiaa,

“Bɔɔ gyae baa gyoo botɔɔ kenɗ mɔɔ desina
see me balanɗ nyi be kaa kyaa fɛɛfo nɛ ya.”

⁶Balanɗ banɗ bɔɔ tanɗbɛɛ nyii Wurubuaɛ kefɛɛfo kei wose man nombia nɛ, lee ba denjele donɗ dɔɔ Wurubuaɛ te fa wɔ gbɛɛ na baa gyoo botɔɔ kenɗ ɔ be desina see wɔ nyi be kaa kyaa fɛɛfo nɛ ya. Kei nawolo baa nyi balanɗ wɔlɛɛ baale te Wurubuaɛ waa fa gbɛɛ na baa gyoo botɔɔ ke kyaa fɛɛfo. ⁷Mena dɔɔ Wurubuaɛ ta bese see wee daale kenɗ ɔ ne baake ke nyi “Gyenɗ,” na ke yela balanɗ ke nyinɗ gbɛɛ gyoo ɔ defɛɛfoe kenɗ man. Kulutoonenɗ burum njaale wɔle nɛ, ɔ tɛɛwɔ gyoo Defidi dɔɔ bese kolosi lee wee kenanɗ wose man, nɗba mena kenɗ bɔɔ wulaa kolosi ka wose man nombia tɔne kei man nɛ nyiaa,

“Gyenɗ akpaa nyanɗ njon n nyii Wurubuaɛ nombia njan na,
na yɛɛ denjele donɗ ya.”

⁸Deɓanɗ kenɗ de naana Gyosua be tɛɛ Iseraetena siaman nɛ, ɔ te tale yela baa nyinɗ mena kefɛɛfo kei ya. Nyi njon talewɔ yela baa nyinɗ mena kefɛɛfo kei nɛ, nafɔ Wurubuaɛ be gyae waa kolosi kefɛɛfowee wɔle daale wose man nombia

bela ya. ⁹ Kei nawolo baa nyi wee daale kyaa kenj Wurubuarɛ balan baa fɛɛfo ɲgba mena kenj Wurubuarɛ be fɛɛfo wee nyetoorote kenj man nɛ.

¹⁰ Walaɲ kamase ɲon Wurubuarɛ waa yela waa gyoo ɔ defɛɛfoe kenj man nɛ, nyi ɔtenate de yɛɛ ɔ tom tan na waa fɛɛfo ɲgba mena kenj Wurubuarɛ mɔ be yɛɛ ɔ tom tan te ɔ be fɛɛfo nɛ. ¹¹ Gyangba gyangba balan ban yɛɛ denjele don, mena dɔɔ be te nyiɲ gbɛɛ gyoo Wurubuarɛ defɛɛfoe kenj man ya. Lee mena dɔɔ ɛ na yeli daa mɔ ke yɛɛ denjele don na dɛɛ yo gbɛɛ ya. Mɔna ɛ yela dɛɛ yɛɛ kakyeɲ na dɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ kegyaebii, na dee nyiɲ gbɛɛ gyoo ɔ defɛɛfoe kenj man.

¹² Wurubuarɛ nombii kenj nɔɔ dana boalan te kɛɛ fa nyeedonj kekpa. Ke yɛɛ ɲgba sila sia na wɔlete nɛ, te ke dana beelenj kela sila sia na wɔlete kamase. Kɛɛ tale kara gyoo deniwalaɲ yenaɲ kamase, lese deniwalaɲ dinɔɔ na ɔ nyeeman na ɔ konɔɔ man nombia pou debɔɔ. ¹³ Abɔɔ ɲan pou Wurubuarɛ be yɛɛ nɛ, ɲe man dokolonj be kyaa kenj ka weesɛɛ ɔ siaman ya. Kpene kamase doo ɔ siaman penjenperein. ɲon Wurubuarɛ siaman te de popou dɛɛ kaa senj tɔlɛɛ de nɔɔwoya wee daale.

Yesu yena de Wurubuarɛ sae kegyia

¹⁴ Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ kyanj da kelɛɛdi kenj de dana nɛ man kenjkenj. Nawolo nyi de dana Wurubuarɛ sae kegyia kpaakpaate ɲolo. ɲon yena Yesu, Wurubuarɛ bu ɲon ɔ be lam Wurubuarɛ gyanj adido nɛ. ¹⁵ Wurubuarɛ sae kegyia ɲon de dana nɛ, ɔ yɛɛ walaɲ ɲon ɔ ne wii daa te ɔ ne yeli dɛɛ tale yɛɛ abɔɔ ɲan kaboena nyi dɛɛ yɛɛ te

doo ne tale yee ya ne. Nawolo nyi obonsam keese e kee lee gbese kamase man ngba daa ne, mona non doo o te yee dukum ya. ¹⁶ Mena doo e na yeli dee yee Wurubuaere gyan kegyu ya. Nawolo nyi da gyen nyi waa wii de waranase na waa mo o beree boele daa, na waa kyoo daa deban kamase ken da wose de kyan daa na.

5

¹ Walaŋ kamase non ba lese e nyi waa yee Wurubuaere sae kegyia na, bee lese e bo lee non gbagba o balan man na waa sen be nawoo man lee be Wurubuaere osom man. Na waa lee ba kedeesa aboo mo gyu ke deesi fa Wurubuaere, na Wurubuaere ke nyin mo be nombiakumee kyee wo. ² Non gbagba mo yee deniwalan e te o ne tale yee kpene ken be dei ya, mena doo o ne nyin konoo fa balan ban boo gyen ya te bee yee aboo nan be dei ya te ne wonnee wo lee Wurubuaere gbeneŋ man ne. ³ Mena doo te kaboena nyi waa tanŋbee deesi fa Wurubuaere lee non gbagba wui nombiakumee doo, pena waa tale deesi fa o balan ban mo wui nombiakumee nan boo yee ne. ⁴ Akpaa Wurubuaere te baake nolo nyi o kaa yee o sae kegyia ngba mena ken o be baake Aaron ya ne, walaŋ nonan gbagba be tale see o wose Wurubuaere sae kegyia ya. ⁵ Mena te Kristo mo ta see o wose Wurubuaere sae kegyia ya. Mona Wurubuaere lese na e te o yako e nyiaa,
 “N yee me bu e,
 gyen me ta bese n kya.”
⁶ Wurubuaere besewo yako o nombia anmarasen see man yenan daale bela nyiaa,

“N yεε Wurubuare sae e kekpaakekpaa,
 ηgba mena keη Mεkesεδεke be di
 Wurubuare saere kekpaakekpaa nε.”

⁷ Yesu ke kyaa tεεle dɔɔ nε, ɔ moo yeesa wii lese siasaraη fane fa Wurubuare. Nawolo nyi ηon waageη koon ne gyae la waa tale lese e lee yeη man. Lee mena keη ɔ be yɔkɔse ɔ wose mo obuo fa Wurubuare dɔɔ, Wurubuare nyii ɔ kefane keη. ⁸ Keη na keη Yesu yεε Wurubuare bu e koraη na, ɔ naa diyem nideli. Lee ɔ diyem kena kenaη man nε, ɔ kasee mena keη waa nyii ɔ kya dei. ⁹ Yesu ke tei Wurubuare yεε kpene kamase keη ɔ be yako e nyi waa yεε taη nε, keη yele la te ɔ kaa bese nyeelεere na waa yela baη pou bee nyii ɔ dei nε ke nyiη nyeekelεε kekpaakekpaa. ¹⁰ Mena dɔɔ Wurubuare lese e nyi waa yεε ɔ sae kegyia, ηgba mena keη Mεkesεδεke be yεε ɔ sae kegyia nε.

ε na bese ε wɔle ya

¹¹ Nafɔ de dana nombia burum dεε yako lee Mεkesεδεke na Yesu saere kedi kei wose man, mɔna nombia ηan man kalese dana baη nawolo nyi ε nombia man kenyii dana don. ¹² Debaη kei nε nafɔ kaboena nyi εmεε mɔ yaa bese Wurubuare nombia ηan wolala. Mɔna ε sεε ε yεε ηgba bia baη be kaboena bo nyi ηolo waa bese wola wɔ Yesu Kristo ɔsom nombia ηan kewalaη nε. ε yεε yaa ηgba bia baη be sεε bεε ηmase dide nε. ε ta bee ta na weenεε don nyiηan kedi ya. ¹³ Nawolo nyi walaη kamase ηon ɔ sεε ɔ ne ηmase dide nε, na ɔ yεε bu e. ɔ ta gyeηa ta kpene keη yεε dukum yaa debam ya.

14 Mɔna kegyiise ne tale la di weenεε don nyinjan. Nawolo nyi lee mena ken nombia be yala wɔ te bɔɔ gyoo ne man nideli te bɔɔ naa dɔɔ, ba gyen kpene ken yεε dukum na kpene ken yεε debam.

6

1 Lee mena dɔɔ ε yela dee tina Kristo ɔsom nombia njan dɔɔ kasee kewalan ne yela mena, na dεε kasee abɔɔ njan ne doo de siaman te ne gyae ke yela da Kristo kelεedi ke yεε don ne. Ta tekaa kaboena nyi dεε bese kasee nombia kewalan njan dɔɔ kasee kaalan, ηgba kekyεεkee lee dinɔɔ njan be dana tɔnɔɔ ya te ηεε mo daa gyu yen man, na Wurubuare kelεedi ne ya. 2 ε na yeli dεε tekaa kasee kolo lee Wurubuare lonkeso, na nyinmaa kamo gyakaa balan dɔɔ, na woya kefon lee yen man, na Wurubuare nombia kedi deban ɔtomante ken man bela ya. 3 Te nyi akpaa Wurubuare de sεε na dee tina mena abɔɔ kenja pou keyεε yela, na dεε bee gyu de siaman.

4-5 Nyi Wurubuare da toro walan agyuen te ɔtenate da gyen Wurubuare nombia, te Wurubuare da mo ɔ berεε boele e te ɔ mo ɔ felin non do ɔ man te ɔ nyii Wurubuare nombia te ɔ naa nyi ne dei te ɔ gyen don ken Wurubuare waa kaa lese wola deban ɔtomante ken man ne, lee kenja pou wole te ɔtenate da besena ɔ wole tee Wurubuare na, kolo be kyaa ken deniwalan waa yεε na kabesena ɔtenate kɔn Wurubuare gyan ya. 6 Mena dɔɔ nyi akpaa ba lee mena nombia kenja wole ne, gyae ke yεε don fa wɔ nyi baa tina be nombiakumεε njan bεε yεε ne yela na baa kɔn Wurubuare gyan bela. Be nombia ayεesa nenan

nawolo baa nyi, na yεε yaa ηgba ba bese yaa bεε gyɔ Wurubuarε bu ηon baa sakaa ɔpanɔan ɔɔ fulu e balan man nε.

⁷ Tεεle ken ɔga ne ηεε woli ke te ne yeli wɔɔfarale ne nyin weenεε kpaakpaa lee ke man nε, Wurubuarε ne hiraa na ke. ⁸ Mɔna akpaa ɔɔse na ηalese ne tuu la ke ɔɔ na, na mena tεεle ken be dana tɔnɔɔ ya. Te n te kεε ya na Wurubuarε waa tale falaa ke, na waa yela boalan ke kpa ke.

⁹ Me gyoona kpaakpaa, ken na de kεε yako kei koran nε, da gyen nyi εmεε ɔɔ nombia kpaakpaa ηaale doo ε man, ken ηεε kyaa na nyeekeleε nombia ηan. ¹⁰ Wurubuarε yεε walan ηon ɔ ne di ɔ nombia ke gbεε ɔɔ. Mena ɔɔ ɔ be gyae waa wolee ε tom ken ε be yεε, na ε balan kegyae ken ε na lese wola e nε ya. Nawolo nyi lee ηon ɔɔ ε te kyɔ ε tebia Kristotena, te ε gyakaa ε ne kyɔ wɔ. ¹¹ Da kegyaebii yena nyi, ε man walan kamase waa kyan nombia kpaakpaa ken man nideli kelii ɔto. Kei gyae ke yela ε ka gyen nideli nyi ε ke nyin kpene ken ɔɔ ε loo gyakaa nε. ¹² ɔɔ ne gyae nyi ε man ηolo waa yεε keɔnɔale Wurubuarε ɔsom ken man ya. Mɔna dεε gyae bo nyi yaa kasee balan ban bɔɔ lεε Wurubuarε di te bɔɔ nyin konɔɔ yεε kakyen sen ba keleedi ken man kelii ɔto, te Wurubuarε be fa wɔ kpene ken ɔ be yako see nyi waa fa wɔ nε.

Wurubuarε nombii ayakon see te kɔn mena

¹³ Deban ken Wurubuarε be yako ɔ nombii see fa de naana Aberaham nε, ɔ moo ηon Wurubuarε gbagba yele bo kan ntam. Nawolo

nyi na ηolo be kyaa kenj ɔ kela ηon Wurubuarɛ kenj waa mo walaη ηonan yeke kaη ntam ya.

¹⁴ Wurubuarɛ yako de naana Aberaham nyiaa, “Ampaη yaa mɛɛ yako neη nyi maa hiraa neη, na maa yela n duulun man balan ka bo nideli.”

¹⁵ Mena dɔɔ de naana Aberaham mo nyiηa konɔɔ kyaa daa kpene kenj Wurubuarɛ be yako see nyi waa fa e nɛ, te ɔ nyiηmaa kaηa ke.

¹⁶ Nyi akpaa ηolo ne gyae waa kaη ntam na, ɔ na mo walaη ηon ɔ kela e nɛ yeke bo kaη ntam. Ntam kekanj kenan na wola la nyi, nombia ηan ɔtenate be yako nɛ yɛɛ ampaη kenj aηmaarenj keɛɛ be doo ke man ya. ¹⁷ Kenj Wurubuarɛ ne gyae nyi balan ban baa nyiη kpene kenj ɔ be yako see nyi waa fa wɔ nɛ, ka gyenj nideli nyi ɔ be gyae waa kyɛɛkeɛ wa agyuenj ya dɔɔ nɛ, mena dɔɔ te ɔ kaηa ntam kpu na nombii kenj ɔ be yako see nɛ. ¹⁸ Nombii kenj Wurubuarɛ be yako see na ntam kenj ɔ be kam nɛ, ɔ be gyae waa kyɛɛkeɛ nombia ala kenj man daale ya nawolo nyi ɔ bee di de kara ya. Mena dɔɔ nombii kei na do daa ban dɔɔ yeu kaa gyoo e nɛ kakyenj da keɛɛdi man, na dɛɛ tale kyanj kpene kenj dɔɔ ɔ be yeli de loo gyakaa nɛ man nideli. ¹⁹ Da nyeedonj pou seηɛɛ mena lookegyakaa kei dɔɔ. Kenj yeke la te de nyiηa gbɛɛ gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante kenj man, botɔɔ kenj bɔɔ mo kanyaη kpase ke kenj nafa gyanjba na walaη yakaate bee nyiη gbɛɛ gyoo botɔɔ ya nɛ.

²⁰ Yesu te kaa bese Wurubuarɛ saese pou kegyia kekpaakekpaa, ηgba mena kenj Mɛkesɛdɛke be di Wurubuarɛ sae kegyia kekpaakekpaa nɛ. Te ɔ te kyanj daa gbɛɛ ka gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni

dinaa toomante kenj man, na daa mo ke sila e.

7

Wurubuarɛ sae Mɛkesɛdɛke wose man nombia

¹ Na Mɛkesɛdɛke kei yɛɛ donɔɔ kenj bɛɛ baake ke nyi Saalem nɛ gyoo e, te ɔ besewɔ ɔ yɛɛ Wurubuarɛ dekpatakperɛ ɲon sae e. Debanj kenj de naana Aberaham be gyu ke yoo gyoonɛj baale di be dɔɔ bese ɔ ne kɔɲ nɛ, ɔ kaa gyanɛewɔ na gyoo Mɛkesɛdɛke kei. Botɔɔ te Mɛkesɛdɛke hiraa ɲon de naana Aberaham. ² Kenjɛ de naana Aberaham kpase abɔɔ ɲan pou ɔ be nyim lee yoo kenj man nɛ akpenj kufu, te ɔ moo dekpɛɲ daale fa Mɛkesɛdɛke ɲonanj. Mɛkesɛdɛke yele kei asɛɛ yɛna nyi “Gyoo ɲon ɔ gbɛɛnɛɲ tenɛɛ Wurubuarɛ siaman,” te Saalem gyoo mo nawolo nyi “Wosefɛɛɛɛnɛj gyoo.” ³ Njolo ba gyenj Mɛkesɛdɛke kei ɔ kya yaa ɔ naa yaa ɔ duulunj man dalee ya. Ba te yako kolo mo lee ɔ kalola yaa ɔ yenj wose man ya. ɔ yɛɛ Wurubuarɛ sae e kekpaakekpaa ɲgba Wurubuarɛ bu ɲon nɛ.

⁴ ɛmɛɛ gbagba ɛ kɛɛ na, ɛ kena nyi ɔ yɛɛ walanj dinaa e te ɔ dana yele mo. De naana Aberaham ɲon ɔ dana yele Wurubuarɛ siaman koranj nɛ kpase abɔɔ ɲan ɔ be nyim lee yoo man nɛ akpenj kufu, te ɔ moo ɲɛ man dekpɛɲ fa Mɛkesɛdɛke ɲonanj. ⁵ Mosesi mmaraase ɲan nawolo nyiaa, kaboena nyi Gyudatena banj be yɛɛ de naana Aberaham ɔ naanasewɔ nɛ, baa kpala ba abɔɔ ɲan be dana nɛ akpenj kufu na baa mo ɲɛ man dekpɛɲ dokolonj fa Lewitena banj be yɛɛ saesewɔ nɛ. Da gyenj nyi Lewitena kɛwɔ mo

yεε de naana Aberaham ɔ naanasewɔ, mɔna Wurubuarε faa Gyudatena mena mmaraase nenan nyi baa tɔ mena abɔɔ nenan fa ban gbagba be tebia Lewitena ban. ⁶ Mεkesεdεke kei ta lee Lewi duulun man gba ya, mɔna ɔ talewɔ lεε abɔɔ kekpase kufu man dekpen dokolon kei lee de naana Aberaham non Wurubuarε be yako see nyi waa yεε kolo fa e nε gyan te ɔ hiraa e. ⁷ Walaŋ kamase taŋ gyeŋ nyi kegyia ne hiraa na kemaasa keŋ aŋmaareŋ be doo ke man ya. ⁸ Lewitena ban bεε lεε abɔɔ kekpala kufu man dekpen kei nε be yεε balan ban bεε yem, mɔna Mεkesεdεke non de naana Aberaham be tɔ abɔɔ kenja fa nε dɔɔ, ɔ ta yem ya nɔgba mena keŋ Wurubuarε nombia be yako nε. ⁹ Dεε tale yako nyi Lewi mɔ tεwɔ de naana Aberaham dɔɔ tɔ abɔɔ kufu man dekpen kei fa Mεkesεdεke. ¹⁰ Nawolo nyi deban keŋ de naana Aberaham be gyanee na Mεkesεdεke nε, na be ta lola ta Lewi ya. Deban kenan na ɔ sεε ɔ doo ɔ naana Aberaham tenja man.

¹¹ Deban keŋ Wurubuarε be tεε de naana Mosesi dɔɔ mo mmaraase nan fa Gyudatena nε, ɔ lese balan lee Lewitena man nyi baa di saere. Nyi Lewitena saere tom keŋ bɔɔ yεε nε deŋ talewɔ yela balan gbεeneŋ ka tenee Wurubuarε siaman na, nafa bεε tekaa hia nyi Wurubuarε waa bese lese sae nolo ke koŋ nɔgba Mεkesεdεke nε ya. Te nenεε dɔɔ, Wurubuarε te kpila nolo nyi ɔ kaa di saere nɔgba Mεkesεdεke nε. Mɔna ɔ ta lee Aaron non ɔ yεε Lewi baale e nε duulun man ya. ¹² Nyi walaŋ non ɔ te yεε Lewi baale e ya nε de kaa di Wurubuarε saere na, na kaboena nyi

baa kyεkee mmaraa kenj, nawolo nyi Lewitena baagenj te kaboena nyi baa di Wurubuarε saere. ¹³ Mena nombia kenja dεε yako nε, na Yesu Kristo wose man nombia yaa dεε yako nε. Nawolo nyi ɔ ta lee Lewi dekpaɲalanj man ya te ɔ kaa dii Wurubuarε saere. ɔ lee dekpaɲalanj kpoo daale man, te ηolo mo te dii ta Wurubuarε saere lee mena dekpaɲalanj kenanj man see ya. ¹⁴ De popou gyenj nyi de Gbenjyoo Yesu lee Gyuda dekpaɲalanj man, te de naana Mosesi mo te yako kolo lee Gyuda dekpaɲalanjmantena benanj saere kedi wose man ya.

Yesu yεε Wurubuarε sae e ηgba Mεkesεdεke nε

¹⁵ Nεnεε dɔɔ nombii kei man kenyii be dana banj bela ya. Nawolo nyi walanj wɔle kpoo kɔɲala kaa di Wurubuarε saere ηgba Mεkesεdεke nε.

¹⁶ ɔ saere kenj ɔ be kaa dii nε, te yεε tεεle kei dɔɔ mmaraase yaa dekpaɲalanj kenj man ɔ ba lee nε dɔɔ te ɔ dii ke ya. Mɔna ɔ dii saere kenanj bo lee ɔ donj kenj ɔ dana, kenj yenj be tale di ɔ dɔɔ ya nε dɔɔ. ¹⁷ Nawolo nyi Wurubuarε nombia anmarasenj see yakowɔ nyi, Wurubuarε yako Kristo nyiaa,

“N yεε Wurubuarε sae e kekpaakekpaa,
ηgba mena kenj Mεkesεdεke mo be di
Wurubuarε saere kekpaakekpaa nε.”

¹⁸ Mena dɔɔ lee gbεε daale man na, dεε tale yako nyi Wurubuarε ta mo Mosesi mmaraase benεε ηan see yenanj. Nawolo nyi ηɔɔ dana tɔnɔɔ ya, te ηɔɔ dana nɔɔdonj mo ya. ¹⁹ Mosesi mmaraase ηan te tale yela de gbεenenj ka tenee

ngba mena keŋ Wurubuaɛ ne gyae nɛ ya. Mena dɔɔ Wurubuaɛ te fa daa lookegyakaa kpaakpaate keŋ ka kela bene keŋ. Lee mena dɔɔ nɛnɛɛ dɛɛ tale tuu benaa Wurubuaɛ.

²⁰ Wurubuaɛ kaŋa ntam pɛte ɔ see Yesu saere kekpaakekpaa, mɔna saese akan baŋ dɔɔ ɔ bɛɛ kaŋ ntam pɛte bɛɛ see wɔ saere ya.

²¹ Wurubuaɛ nombia aŋmarasen ne yako nyi, pɛ Wurubuaɛ ka see Yesu saere na ɔ kaŋa ntam nyiaa,

“Maŋ Wurubuaɛ te kaŋ ntam

te mɔɔ gyae maa kyɛɛkee ma agyuen ya.

‘Nyan ke di me saere kekpaakekpaa.’ ”

²² Wurubuaɛ ntam keŋ ɔ be kam nɛ, keŋ yele la te Yesu kaa bese walaŋ ŋon ɔ seŋɛɛ ntam kenan wɔle, na ka wola nyi nɔɔkebakesee wɔle kei dei kela bene keŋ. ²³ Gyangba keŋ na Wurubuaɛ saese baŋ boe, nawolo nyi yen bee yeli baa yɛɛ

be saere tom keŋ kelii ɔto ya. ²⁴ Mɔna Yesu dɔɔ ɔ saere kedi keŋ be gyae ka lee ɔ gyan gyu ŋolo gyan ya, nawolo nyi ŋon kyaa kekpaakekpaa.

²⁵ Lee mena dɔɔ waa tale lɛɛ balan baŋ pou bɛɛ tɛɛ ɔ dɔɔ kɔŋ Wurubuaɛ gyan nɛ nyee, nawolo nyi ɔ kyaa kekpaakekpaa te ɔ ne fane fa Wurubuaɛ lee be dɔɔ.

²⁶ Yesu Kristo yɛna Wurubuaɛ sae kegyia ŋon ɔ ne tale yɛɛ kpene keŋ dɛɛ gyae nɛ fa daa. Nawolo nyi ɔ gbɛɛnɛŋ tenɛɛ Wurubuaɛ siaman, te nombiikum kamase na ayimɛɛ kamase mɔ be doo ɔ man ya. Wurubuaɛ lese e lee nombiakumɛɛyɛera man te ɔ gyinaa e adido kela walaŋ kamase. ²⁷ Yesu be doo ngba Wurubuaɛ saese kegyiise baŋ bɔɔ kyaa kaalan nɛ ya. Baŋ

na wee na wee na kaboena nyi baa deesi gberaa ba wose ayimεε, pεna be kaa deesi gberaa be balan mo wui ayimεε na Wurubuarε ka mo be nombiakumεε kyεε wɔ. Mɔna Yesu dɔɔ tekaboena nyi waa yεε mena ya, ɔ kedeesa ken yεε dokolon koon. Deban ken ɔ ba yem ɔpanɔan dɔɔ nε, te ɔ moo ɔ wose fa ηgba kedeesa kolo nε lee balan nombiakumεε dɔɔ, na Wurubuarε ka mo be nombiakumεε kyεε wɔ. ²⁸ Balan ban bɔɔ tεε Mosesi mmaraase ηan dɔɔ lese wɔ nyi baa yεε Wurubuarε saese kegyiise nε, ba te yεε balan ban be gbεnenε tenεε Wurubuarε siaman kelii ɔto ya. Mɔna mmaraase ηan wɔle na Wurubuarε kaηa ntam kpu na nombii ken ɔ be yako see nε, te ɔ lese ɔ bu Yesu Kristo ηon dukum kamase be doo ɔ man ya nε nyi waa bese ɔ sae kegyia kekpaakekpaa.

8

Yesu Kristo yena de Wurubuarε sae kegyia

¹ Nombia ηan dεε yako nε pou nyee yena nyiaa, de dana Wurubuarε sae kegyia ηon ɔ kyaa Wurubuarε dekpatakpere ηon gyoorogbeli ken dunolon dɔɔ. ² ɔ ne yεε ɔ saere tom ken Wurubuarε ɔsom deni dinaa tɔɔmante ken man adido botɔɔ. Kei yena Wurubuarε ɔsom deni gbagba ken. Na denibalan ban na mena deni kenan ya, mɔna Wurubuarε gbagba ban na ke.

³ Akpaa ba see sae kegyia kamase tεele kei dɔɔ na, ɔ tom yena nyi waa mo kedeesa abɔɔ na wonembia ban balan ne faa nε deesi fa Wurubuarε. Mena dɔɔ te kaboena nyi sae kegyia

Yesu mo, waa nyin kpene ken waa mo gyu ke deesi fa Wurubuarɛ. ⁴ Nyi Yesu den kyaa tɛle kei doo nɛ, nafa non te nyin gbɛɛ di saere kei ya. Nawolo nyi na be te wulaa lese balan ban baa di saere nɛ see, ngba mena ken Mosesi mmaraase nan ba wola wo nɛ. ⁵ Tom ken bɛɛ yɛɛ Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man adido nɛ, ken yaa saese ban ne kasee yɛɛ Wurubuarɛ osom deni dinaa ken man tɛle kei doo nɛ. Mena mo ke te deban ken Mosesi ne gyae waa ban Wurubuarɛ osom deni ken boɔ mo kanyan yɛɛ nɛ, Wurubuarɛ faree e nyiaa, “Kɛɛ na n ke yɛɛ kpene kamase nideli, na ke kyaa na ken moɔ lese wola nen bula ken doo nɛ pɛpɛpɛ.” ⁶ Yesu saere tom ken o be kaa yɛɛ tɛle kei doo nɛ dei kela saese benɛɛ ban boɔ kyaa kaalan nɛ wui. Mena mo te nokebakeseɛ wole ken doo o ba moo, na ke yela balan gbɛɛnenɛ ka teneɛ Wurubuarɛ siaman nɛ dei kela nokebakeseɛ bene ken. Nawolo nyi aboo nan o be yako nyi waa ta nokebakeseɛ wole kei doo yɛɛ nɛ, dei kela aboo nan o be yako nyi waa ta nokebakeseɛ bene ken doo yɛɛ nɛ.

⁷ Nyi nokebakeseɛ gyan gbate ken wose man den be dana nombii ya nɛ, nafa nokebakeseɛ wole ba tekaa hia bela ya. ⁸ Mona Wurubuarɛ naawo nyi nokebakeseɛ bene ken te yeli o balan gbɛɛnenɛ ka teneɛ o siaman ngba mena ken o ne gyae nɛ ya. Mena doo te o yako ba wose man nombia nyiaa,

“Deban daale ne kon,

ken maa bake noo wole see fa me balan
Iseraetena

na Gyuda duulun man balan.

⁹ Kei be gyae ke yee ngba
 nokebakese keŋ daa na be naanao be bake
 see,
 deban keŋ mo mo me don lese wo lee
 Igyipite taele man ne ya.

Nawolo nyi keŋ be te di me nokebakese
 kenan doo kelii oto doo ya ne,
 te ma lese me sia yela wo.

¹⁰ Nokebakesee wole keŋ maa bake na me balan
 Iseraetena yena nyiaa,
 'Maa mo me nombia nan do ba agyuenŋe man,
 na maa nmarase na do be konooŋe man.

Man ne gyae la maa yee be Wurubuare,
 na ban mo ke yee me balan.'

¹¹ Nolo be gyae waa tekaa wola o doo nombia
 bela,
 yaa nolo mo ke yako o lonŋo nyi

'Maa wola neŋ Wurubuare gbeneŋ ya!'
 Nawolo nyi be popou baa gyeŋ man lee
 ba kemaasa doo kelii be kegyia doo.

¹² Maa mo be nombiakumee pou kyee wo,
 keŋ mo gyae maa tekaa tooŋe aboo
 nan boo yee tia man ne bela ya."

¹³ Wurubuare ke baake nokebakese kei nyi
 nokebakesee wole ne, na o na wolo baa nyi
 gyangbate keŋ te yee bene. Te kpene kamase
 keŋ ka de yee bene na, koo doo kolo man bela
 ya. Nawolo nyi be te nyin kolo wole see ke nawoo
 man.

9

Gyudatena osom

¹ Nɔɔkebakeseɛ gyanɔgbate keŋ man nɛ Wurubuaɛ wola wɔ gbɛɛ keŋ man baa mo som e, na botɔɔ keŋ baa som e tɛɛle kei dɔɔ. ² Be baŋa ɔsom deni dinaa te ba moo kanyaŋ dinaa daale kpase ke man ala. Siamante keŋ man te ba moo kanea na tebulu keŋ dɔɔ bɛɛ mo bodobodo gyakaa fa Wurubuaɛ kedi nɛ see. Botɔɔ te bɛɛ baake nyi Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa siamante. ³ Wɔlete keŋ mɔ te bɛɛ baake nyi Wurubuaɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante. ⁴ Abɔɔ ŋan doo botɔɔ yɛna kedeesa boe keŋ bɔɔ mo kɔba yayam yɛɛ ke te bɛɛ too oliifi ke dɔɔ nɛ, na adakaa keŋ bɔɔ mo kɔba yayam mataa mataa ke pou kilisi nɛ. Adakaa kenaŋ seŋɛɛ la fa nɔɔkebakeseɛ wɔle keŋ. Abɔɔ ŋan doo adakaa kenaŋ man yɛna, kɔba yayam nyefale keŋ weenɛɛ ŋan bɛɛ baake ŋa nyi maana doo ke man nɛ, na Aaron gbutu keŋ ba potee nɛ na boya patalapatala ala ŋan bɔɔ ŋmarase mmaraase ŋan Wurubuaɛ ba mo fa Mosesi nɛ gyakaa ŋe dɔɔ nɛ. ⁵ Ba te yɛɛ Wurubuaɛ kpilala bala baŋ bɔɔ feɛɛ be beŋkeɛɛ nɛ gyakaa adakaa keŋ dɔɔ. Kei na wola la nyi Wurubuaɛ kyaa botɔɔ kenaŋ. Bɛɛ baake Wurubuaɛ kpilala benaŋ nyi Kerubimse. Kerubimse baŋ nsana nsana te Wurubuaɛ ne wii balaŋ waraŋase mo be nombiakumɛɛ kyɛɛ wɔ. Kei yɛna kpene keŋ maa tale yako ŋon debaŋ kei, nawolo nyi mɔɔ gyae maa tale lese nombia keŋa man pou wola ŋon debokeiman ya.

⁶ Nyi akpaa ba see abɔɔ keŋa pou deni keŋ man taŋ nɛ, Wurubuaɛ saese baŋ na gyoo deni siamante keŋ man ke yɛɛ be saere tom wee kamase. ⁷ Mɔna Wurubuaɛ sae kegyia ŋon

waagen te kaboena nyi waa gyoo Wurubuaare osom deni dinaa toomante ken man. Kulutoo dokolon man na, dokolon koon te o na gyoo ke man. Pete waa gyoo ke man mo na, kaboena nyi waa nyin wonembu fatabo ken waa mo gyoraa o wose na o balan ban pou lee be nombiakumee njan be ta gye m ya te bo yee ne doo. ⁸ Wurubuaare felin non don nombia ken doo o na wola daa lee aboo ken man nideli nyiaa, deban ken Wurubuaare kanyan osom deni dinaa kei nyina ka sen ee ne, na gbee ta toro ta fa balan yakaa nyiban nyi baa gyoo Wurubuaare osom deni dinaa toomante ken man ya. ⁹ Kei yee nombia njan doo fa daa teele kei doo balan, na dee kasee kolo lee ke man. Nombia ken na wola daa baa nyi, wonembia na aboo njan balan ba mo deesi pataa Wurubuaare ne, te tale gberaa ba ayimee na baa gye be konosse man nyi Wurubuaare ta mo be nombiakumee kyee wo ya. ¹⁰ Nawolo nyi bo osom pou yee wosenaane man osom ke. Te ba kpene kamase gyakae kedi na kenyoo na wose kefaafo mmaraase doo, ngba mena ken ba mmaraase na wolo ne. Ken doowo menee kelii deban ken Wurubuaare be kaa wola wo gbee wole ken baa mo som e lee nookebakesee wole ken man ne.

¹¹ Nenee doo Kristo yena de Wurubuaare sae kegyia, te o ta mo aboo kpaakpaa kon osom wole ken nenee de dana ne man. Mena aboo ken kela aboo njan nafa ne doo osom bene ken man ne. Te Wurubuaare osom deni dinaa ken man o ne yee o tom ne, kela bene ken lee gbee kamase man. Ka te yee osom deni

ken denibalan ba mo be nyinmaase ma ke ya. Mena dɔɔ ka te yɛɛ tɛɛle kei dɔɔ ɔsom deni ke ya. ¹² Deban ken ɔ ba gyoo Wurubuarɛ ɔsom deni dinaa tɔɔmante ken man nɛ, na asoose na nunkyuese bia fatabo te ɔ moowo gyoo botɔɔ ya. Mɔna nɔn gbagba fatabo te ɔ moowo gyoo botɔɔ ke deesi karatete dokolon mo tɔ nombiakumɛɛ kom kekpaakekpaa. Lee mena dɔɔ, te yeli Wurubuarɛ ta mo de nombiakumɛɛ pou kyɛɛ daa kekpaakekpaa. ¹³ Gyangba gyangba ken na, nyi akpaa nɔlo da mo ayimɛɛ tina ɔ wose nɛ, bɛɛ mo asoo na nunkyue baale fatabo, na nunkyue bu nɔn bɔɔ too e nɛ tɔn nmatee ɔtenate mo gberaa wa ayimɛɛ nɔn lee ɔ wose man. ¹⁴ Nyi akpaa nunkyuese na asoose fatabo ne tale gberaa ayimɛɛ lee balan wose man nɛ, kenan na Kristo fatabo gyae ke tale yɛɛ kela mena na ke kyɛɛkeɛ de dinɔɔ. Nawolo nyi na ayimɛɛ kamase be doo ɔ man ya, te ɔ tɛɛ Wurubuarɛ felin nɔn ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ don dɔɔ mo ɔ wose deesi fa Wurubuarɛ lee de nombiakumɛɛ dɔɔ. ɔ fatabo ken ne faafo na de nombiakumɛɛ lee de konɔɔse man, na dɛɛ tale som Wurubuarɛ nɔn ɔ kyaa kekpaakekpaa nɛ nideli.

¹⁵ Lee kei dɔɔ Kristo te kaa bese walan nɔn ɔ doo daa na Wurubuarɛ nsana lee nɔɔkebakesee wɔle ken man, na ke yela balan ban Wurubuarɛ be baake wɔ nɛ ke nyin kpene ken ɔ be yako see nyi waa fa wɔ kekpaakekpaa nɛ. Te lee Kristo yen kei dɔɔ, nombiakumɛɛ nɔn balan be yɛɛ deban ken be doo nɔɔkebakesee gyangbate ken man nɛ, Wurubuarɛ ta mo nɛ popou kyɛɛ wɔ.

¹⁶ Nyi akpaa nɔlo de yɛɛ ɔ yen wɔle abɔɔ

kekpala t̄one see n̄e, kaboena nyi ɔtenate waa yen̄ pena ̄n̄olo ke di wa ab̄oo. Nawolo nyi walaŋ ta yen̄a ta ya na, b̄oo ne di wa ab̄oo ya. ¹⁷ Nyi ̄n̄olo da yem na, p̄ete ɔ yen̄ w̄ole ab̄oo kekpala t̄one ken̄ ne ȳeɛ tom. Nyi akpaa walaŋ ̄non ɔ be ȳeɛ ke n̄e ta yen̄a ta ya na, t̄one kenan̄ b̄eɛ ȳeɛ tom ya. ¹⁸ Lee kei d̄oo te Wurubuar̄e moo fatabo t̄o n̄ookebakeseɛ gyan̄gbate ken̄ n̄oo. ¹⁹ Mena d̄oo te deban̄ ken̄ Mosesi be yako balan̄ ban̄ pou Wurubuar̄e mmaraase ̄nan tan̄ n̄e, ɔ moo nunkyuese bia na asoose fatabo mo kyakale na lon̄. Kenan̄ w̄ole te ɔ moo wona ̄naale ̄ngba kekun̄ n̄e te ɔ kpera dan̄ daale tombii, te ɔ moo ̄na bom s̄oo lon̄ na fatabo ken̄ man te ɔ moow̄o ̄n̄matee mmaraa t̄one ken̄ na balan̄ ban̄ pou mo gyoraa w̄o. ²⁰ Ken̄te Mosesi yako balan̄ ban̄ nyiaa, kei yena fatabo ken̄ Wurubuar̄e ba mo t̄o nombia ̄nan em̄eɛ na e be bake see nyi yaa di ̄ne d̄oo n̄e n̄oo. ²¹ Mena m̄o te Mosesi moo fatabo ken̄ ̄n̄matee Wurubuar̄e ɔsom deni dinaa ken̄, na ɔsom ab̄oo ̄nan pou. ²² Ke ȳeɛ ampan̄ nyi Mosesi mmaraase ̄nan nawolo nyi, fatabo te b̄eɛ mo gberaa kpene kamase lese ka ayim̄eɛ. Mena d̄oo nyi akpaa fatabo ta lee ya na, kenan̄ na dukum ka mo kȳeɛ m̄o be kyaa ya.

²³ Mena d̄oo kaboena nyi baa mo wonembia deesi, na baa mo gberaa ab̄oo ̄nan ̄ne kyaa t̄eɛle kei d̄oo te ̄na sen̄eɛ fa adido wui ̄nan n̄e. M̄ona adido wui ̄nan gbagba d̄oo, kaboena nyi baa mo kpene ken̄ keɛ gyoo sibii kela wonembia fatabo n̄e deesi bo mo gyoraa ̄na. ²⁴ Nawolo nyi na ɔsom deni dinaa ken̄ b̄oo kaseɛ adido wui ken̄ ȳeɛ n̄e

tooman te Kristo gyoowo ya, mona o gyoe adido gbagba botoo ken Wurubuaere kyaa ne. Te nenee o senee de nawoo man Wurubuaere siaman o na sola e fa daa. ²⁵ Kulutoo kamase na, Gyudatena saese kegyia non na mo wonembu fatabo gyu Wurubuaere osom deni dinaa toomante ken man ke deesi. Mona Kristo doo non ta mo o wose gyu botoo ke deesi fa Wurubuaere kulutoo na kulutoo ya. ²⁶ Nyi Kristo den yee wo mena ne, nafa non naa diyem agbaatee agbaatee mo leenan deban ken Wurubuaere be yee teele kei kewalan ne. Mona teele kei kee gyu ko oto ne, o lese o wose wola te o moo o wose deesi karatete dokolon na waa mo lese de nombiakumee. ²⁷ Doo fa deniwalan kamase nyi yen dokolon te waa yen teele kei doo. Lee kenan wole na Wurubuaere waa di o nombia. ²⁸ Mena yen dokolon kenan ke te Kristo mo yenawo mo o wose fa, na waa nyin lese balan burum lee ba dukum man. Yesu waa bese kon teele kei doo bela. O kee kon kei doo, na o ne kon bo o kaa lese balan lee be nombiakumee man ya. Mona o ne kon bo o kaa lee balan ban boo yee kaken be kyaa be daa na e ne nyee.

10

¹ Mosesi mmaraase nan senee bo fa aboo kpaakpaa nan don wole kaa kon ne, na te yee aboo kpaakpaa nenan gbagba ya. Lee kei doo kedeesase nan balan ne deesi kulutoo kamase ngba mena ken mmaraase nan ba wola wo ne, be gyae ke tale yela walan gbeneen ka tenee Wurubuaere siaman ya. ² Nyi ba kedeesase nenan den talewo yela be gbeneen den teneewo

Wurubuare siaman ne, nafa ben wulaa tinaa kedeese nenan yela. Nyi ne den talewo lee wo ne, nafa bo tekaa wolee nyi Wurubuare waa kaa won ba denjele lee be nombiakumee nenan doo ya. ³ Mona anokoare ken doo nombii kei man yena nyiaa, kulutoo kamase na mena kedeese nan bee deesi agbaatee agbaatee ne, na bese bo yela bee toose be nombiakumee nan bo yee kaalan ne. ⁴ Nawolo nyi nunkyuese na asoose fatabo, be gyae ke tale faafo dukum lee deniwalan wose man ya.

⁵⁻⁶ Lee mena doo deban ken Kristo ne gyae waa kon teelee kei doo ne, o yako o kya Wurubuare nyiaa,

“Na kedeese na aboo nan bee mo sola nen ne na gyoo na n sia ya.

Wonembia katoo kedeese,
na dukum kasola kedeese koran bee gyoo n sia ya.

Mona n te desina ma wosenaane na maa mo ke deesi fa nen.

⁷ Mena doo,

‘Me Gbengyoo man yaa.

Me konae me kaa yee n kegyaebii,

ngba mena ken bo nmarase ma wose man nombia do n nombia anmarasen see nan man ne.’ ”

⁸ Kristo tan wulaa yako kaalan nyiaa, “Wurubuare bee gyae kedeese na aboo nan bee mo sola e na wonembia katoo kedeese na dukum kasola kedeese ya, te ne bee gyoo o sia mo ya.” Mona ken pou yee kpene ken Mosesi mmaraase nan na wolo nyi baa yee. ⁹ Botoo te Kristo besewo

yako nyiaa, “Me Gbenḡyoo maḡ yaa. Me kɔḡae me kaa yɛɛ n keḡyaebii.” Kei nawolo baa nyi Wurubuaɛ te bɛɛ kedeesa gyaḡbate keḡ, te ɔ moo Kristo wui keḡ ɔ ba mo ɔ wose deesi nɛ kaa see ke nawɔɔ man. ¹⁰ Wurubuaɛ keḡyaebii keḡ Kristo be kɔḡ kaa yɛɛ mo ɔ wose deesi karatetee dokolonḡ kekpaakekpaɛ nɛ, keḡ lese na da ayimɛɛ desina daa see fa Wurubuaɛ.

¹¹ Wee na wee na, Gyudatena saese baḡ gyakaa bee deesi kedeesa dokolonḡ kenḡ ḡbaatee ḡbaatee. Mɔna ḡe bɛɛ tale lese dukum lee deni-walaḡ wose man ya. ¹² Mɔ Kristo dɔɔ ḡon moo ɔ wose deesi fa Wurubuaɛ karatetee dokolonḡ kekpaakekpaɛ, na waa mo lese de nombiakumɛɛ. Kenḡ wɔle na te ɔ ke kyaawɔ Wurubuaɛ dunolonḡ dɔɔ adido. ¹³ Lee mena debaḡ kenḡ pou nɛ, ɔ sɛɛ ɔ kyaa botɔɔ ɔ ne daa wee keḡ Wurubuaɛ waa mo ɔ kɔlala pou do e ɔ nawɔɔ tɛɛ nɛ. ¹⁴ Kristo kedeesa keḡ ɔ ba mo ɔ wose deesi fa Wurubuaɛ dɔɔ nɛ, te yeli balḡ baḡ pou ɔ be baake wɔ te ɔ be desina wɔ see fa ɔ wose nɛ, ta bese balḡ baḡ ayimɛɛ be doo be man ya nɛ kekpaakekpaɛ.

¹⁵ Wurubuaɛ felinḡ ḡon ḡbaḡba mɔ ne di adansɛɛ lee mena nombia keḡḡa wose man, ḡba mena keḡ bɔɔ ḡmarase Wurubuaɛ nombia aḡmaraseḡ see man nɛ nyiaa.

¹⁶ Wurubuaɛ kpa,
 “Nɔɔkebakeseɛ keḡ maḡ ɛ Gbenḡyoo Wu-
 rubuaɛ
 na me balḡ be bake see yena nyiaa,
 Debaḡ daale de lii na,

maa mo ma mmaraase ñan do be konɔɔse
na ba nyeeya man.”

17 Kenɛte ɔ besewɔ yako nyiaa,

“Mɔɔ gyae maa tɔɔse be nombiakumɛɛ
na be nombia nkaraŋkaraŋ ñan bɔɔ yɛɛ nɛ
bela ya.”

18 Te nyi akpaa Wurubuare ta mo de nombi-
akumɛɛ kyɛɛ daa na, ta tekaa kaboena nyi dɛɛ
bese deesi fa e lee de nombiakumɛɛ dɔɔ bela ya.

Ɛ yela dee tuu benaa Wurubuare

19 Me tebia, lee Yesu yɛŋ kenɛ dɔɔ de te nyiŋ
gbɛɛ kenɛ dɛɛ tale gyoo Wurubuare ɔsom deni
dinaa tɔɔmante kenɛ man yakaa. 20 Nɛnɛɛ dɛɛ
tale gbaa kanyaŋ kenɛ bɔɔ mo kpase deni dinaa
kenɛ man nɛ. Nawolo nyi Yesu ta mo ɔ wose
deesi mo toro gbɛɛ wɔle kenɛ na mo daa gyu
nyeedoŋ wɔle kenɛ man nɛ fa daa. 21 Nɛnɛɛ de
te nyiŋ Wurubuare sae kegyia dekpatakpere ñon
daa Wurubuare balan pou dɔɔ ɔ nyiŋmaa man.
22 Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ mo konɔɔ kpaakpaa tuu
benaa Wurubuare, na dɛɛ kyaŋ keɛɛdi kenɛ dɔɔ
lɛɛdi nɛ man kenɛkenɛ. Ɛ yela dɛɛ yɛɛ balan
ban bɔɔ gberaa be nombiakumɛɛ lee ba wose
man kenɛ bɔɔ tekaa wɔlɛɛ na ña bela ya, na dɛɛ
yɛɛ balan ban bɔɔ mo Wurubuare loŋ faafo da
ayimɛɛ pou leki nɛ. 23 Ɛ yela dɛɛ kyaŋ nombia
ñan dɔɔ lɛɛdi te de loo gyakaa ñe dɔɔ nɛ man
kenɛkenɛ kenɛ dɔɔ lee de wɔle ya. Nawolo nyi
Wurubuare de yako nombii see na, ɔ bɛɛ lee ke
wɔle ya. Mena dɔɔ abɔɔ ñan ɔ be yako see nyi
waa yɛɛ fa daa nɛ, waa yɛɛ ña fa daa. 24 Mena
dɔɔ ɛ yela dɛɛ gyueŋ mena kenɛ dɛɛ do dɔŋa

kakyeŋ, na dɛɛ gyae dɔŋa na dɛɛ yɛɛ nombia kpaakpaa fa dɔŋa. ²⁵ Ɛ na yeli dee tina kegyaŋee som ŋgba Kristotena ne yela, ŋgba mena keŋ baale ba mo ke yɛɛ be dinɔɔ ne ya. Mɔna ɛ yela dɛɛ kyaa gyaŋee na dɛɛ do dɔŋa kakyeŋ nideli, tuturu na nenɛɛ keŋ dɔɔ naa nyi de Gbenɣyoo Yesu wee dinaa keŋ ɔ be yako see nyi waa bese kɔŋ na benaa ne.

²⁶ Akpaa nyi ŋolo gyeŋ nyeedoŋ nombia gbagba ŋan te ɔ bese naa na sia yɛɛ nombiakumɛɛ ne, kenan na kedeesa daale be kyaa keŋ ɔtenate waa deesi fa Wurubuare, na Wurubuare ka mo ɔ nombiakumɛɛ kyɛɛ e bela ya. ²⁷ Mɔna ɔtenate waa kyaa bo na wɔe kelɔ ɔ ne daa nombia kedi wee, na boalan degyapaa keŋ gyae kaa kpa balan ban pou bɔɔ koro seŋ tia Wurubuare ne. ²⁸ Gyangba gyangba keŋ ne, akpaa ŋolo te di Mosesi mmaraase ŋan dɔɔ ya te balan bala yaa batooro de di adansɛɛ tia e ne, beɛ ko ɔtenate keŋ bɔɔ ne wii ɔ waraŋase ya. ²⁹ Akpaa mena te doo ne, kenan na deŋele keŋ baa wɔŋ walaŋ ŋon ɔ ta mo Wurubuare bu ŋon nombia ŋan yɛɛ kolo ya ne, ka dokoso be kyaa ya. Baa wɔŋ ɔtenate deŋele nideli, nawolo nyi ɔ nombia ayɛɛsa nawolo baa nyiaa Yesu fatabo keŋ ɔ ba mo tɔ nɔɔkebakeseɛ wole keŋ nɔɔ, te ɔ ba mo gberaa da ayimɛɛ lee da wose man ne be dana tɔnɔɔ fa e ya, te ɔ ta mo Wurubuare felin ŋon ɔ na mo ɔ berɛɛ boele balan mɔ ne yɛɛ kolo ya. ³⁰ Nawolo nyi da gyeŋ nyi Wurubuare yakowɔ nyiaa, “Maŋ ne gyae la maa tɔ me balan kom lee be nombiakumɛɛ dɔɔ.” Wurubuare nombia anmaraseŋ see na bese yako nyiaa, “De

Gbenjyoo Wurubuare ne gyae la waa di ɔ balan nombia.” ³¹ Ke gyae ke yee gyakolon, nyi ɲolo ke yala Wurubuare ɲon ɔ kyaa kekpaakekpaa ne nyinmaa man.

³² E tɔɔse debaɲ keɲ ε be tanjbeε lee Wurubuare nombia ɲan di kewalan ne. Nombia dinaana yala ɲon, mɔna ε kyaɲa ε wose seɲ keɲkeɲ di ɲe dɔɔ. ³³ Weeya ɲaale man na beε tee ɲon, fulu ɲon balan man. Naale man mɔ na, ε na sem ε tebia baɲ beε naase wɔ diyem ne wɔle, naa diyem ɲgba baɲ mɔ ne. ³⁴ E wii ε tebia baɲ bɔɔ kyaɲ wɔ tɔ deni ne waraɲase. Be leo ya abɔɔ koran na ε ta ko ε wose ya, mɔna ke yee ɲon gyon bo, nawolo nyi ε gyeɲ nyi ε dana abɔɔ kpaakpaa ɲan ɲa kela tɛele kei dɔɔ abɔɔ, te ɲe dɔɔ fa ɲon kekpaakekpaa ne.

³⁵ Mena dɔɔ ε na yeli ε wose ke yɔkɔse ɲon Wurubuare ɔsom keɲ man ya. E kyaɲ nombia ɲan ε be leedi ne man keɲkeɲ, nawolo nyi wee daale Wurubuare waa tɔ ɲon kom. ³⁶ Kaboena nyi yaa yee kakyen seɲ keɲkeɲ na ε ke nyin tale yee Wurubuare kegyaebii. E yee mena na ε ke nyin kpene keɲ ɔ be yako see nyi waa fa ɲon ne. ³⁷ Nawolo nyi Wurubuare nombia aɲmarasen see ɲan ne yako nyiaa,

“Be gyae ke kyare ya,
walan ɲon kaboena nyi waa kɔɲ ne waa kɔɲ.
ɔ be gyae waa dɔɔ wɔle na kekɔɲ ya.

³⁸ Me balan baɲ be gbεenenɲ tenεε me siaman ne,
lee ba keleedi dɔɔ te baa nyin nyeedon kyaa.
Mona akpaa be man ɲolo ta seɲ ɔ keleedi man
keɲkeɲ ya

te ɔ lee ɔ wole na,
 ɔ nombia be gyae ka gyoo me sia ya.”

³⁹ Daa te yɛɛ balan ban ɔɔ lee Wurubuarɛ wole, te ban na e nsana be tiri kekpaakekpaa nɛ ya. Mɔna daa yɛna balan ban ɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di, te ɔ be lɛɛ da nyee nɛ.

11

Wurubuarɛ kelɛɛdi

¹ Won yɛna Wurubuarɛ kelɛɛdi? Keɲ yɛna nyi deniwalaɲ ka gyen ɔ konɔɔ man nideli nyi, abɔɔ ɲan ɔ loo gyakaa ɲe ɔɔ nɛ waa nyin ɲa. Doo nyi ɔ bɛɛ naa mena abɔɔ ɲenan na ɔ sia ya, mɔna ɔ gyen ɔ konɔɔ man nideli nyi mena abɔɔ ɲenan kyaa, te wee daale waa kaa nyin ɲa. ² Mena ke te benɛntena ban mɔ lɛɛ Wurubuarɛ di, te lee ba kelɛɛdi ɔɔ Wurubuarɛ kelɛɛ wɔ.

³ Lee mena keɲ ɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di ɔɔ te da gyen nyi nɔɔwoya ɲaagen te ɔ kolosiwɔ, te abɔɔ ɲan pou ɲe kyaa adido na ateta nɛ kɔɲawɔ. Kei nawolo baa nyi abɔɔ ɲan pou deniwalaɲ bɛɛ naa ɲa ɔ sia ya nɛ, ɲan te Wurubuarɛ moowɔ yɛɛ abɔɔ ɲan dɛɛ naa na de sia nɛ.

⁴ Abele kelɛɛ keɲ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di ɔɔ, abɔɔ ɲan ɔ ba mo deesi fa Wurubuarɛ nɛ gyoo Wurubuarɛ sia kela ɔ kegyia Kani wui. Mena ɔɔ Wurubuarɛ mɔ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛenenɛ tenɛ ɲon Wurubuarɛ siaman. Abele wulaa yenawɔ mɔna ɔ kelɛɛdi nombia ɲan ɔ be yɛɛ nɛ, ɲe sɛɛ ɲe doo fa daa.

⁵ Enɔke mɔ kelɛɛ keɲ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di ɔɔ te Wurubuarɛ gate e gyu adido na ɔ sia fonɛɛ. Nɔlo te naa e ya nawolo nyi Wurubuarɛ

moo e gyu adido. Pɛ Wurubuarɛ ka mo Enokɛ gyu adido nɛ, Wurubuarɛ dii adansɛɛ lee ɔ wose man nyi ɔ nombia na gyoo ɲon Wurubuarɛ sia.

⁶ Nyi akpaa ɲolo bɛɛ lɛɛ Wurubuarɛ di ya nɛ, ɔtenate nombia be gyae ka gyoo Wurubuarɛ sia korakora ya. Walaɲ kamase ɲon ɔ ne gyae nyi waa koɲ Wurubuarɛ gyaɲ nɛ, kaboena nyi ɔtenate dɛɛ lɛɛ di nyi Wurubuarɛ kyaa, te waa mo aboo kpaakpaa tɔ balan ban pou bɛɛ yase be sia keo ɔ gbɛɛnɛɲ man nideli nɛ kom.

⁷ Nowa mo kelɛɛ keɲ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di doo, deban keɲ Wurubuarɛ be faree e lee kayeyɛɛ dinaa keɲ gyae ke koɲ tɛɛle doo nɛ, doo nyi na ɔ ba gyeɲ kayeyɛɛ kenan dinoo ya, mona ɔ lɛɛ Wurubuarɛ di te ɔ yae adakaa dinaa. Keɲte ɲon na ɔ dekpanalanmantena pou gyoowo ke man, te be nyiɲa nyeedon deban keɲ loɲ be waale tɛɛle pou nɛ. ɔ kelɛɛdi kei te yeli ɔ te bu balan akan ban pou foo nyi be yɛɛ nombiakumɛyɛɛrawo, keɲ kaboena nyi Wurubuarɛ waa wole wo. Lee Nowa kelɛɛdi kei doo te Wurubuarɛ lɛɛ e do nyi ɔ gbɛɛnɛɲ tenɛɛ ɔ siaman.

⁸ Aberaham mo kelɛɛ keɲ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di doo, deban keɲ Wurubuarɛ be baake e yako e nyi waa koro lee ɔ tɛɛle man, na waa gyu tɛɛle wole daale keɲ ɔ be yako see nyi wee daale ke gyae kaa bese ɲon na ɔ duulun man balan pou wui doo nɛ ɔ nyii Wurubuarɛ dei. Deban kenan na Aberaham ba gyeɲ tɛɛle keɲ Wurubuarɛ ne yako nɛ wose man kolo ya, mona ɔ korowo tina ɔ donoo yela gyu botoo. ⁹ Lee Aberaham kelɛɛdi doo ɔ gyuuwo kekyaa tɛɛle keɲ Wurubuarɛ be

yako see nyi ke gyae kaa bese ɔ wui ne dɔɔ ɲgba ɲɔɔle ne. ɔ ke kyaawɔ kanyaɲ denɛɛ man ɲgba mena keɲ ɔ bu Asiki na ɔ naanabii Gyekɔpo mɔ ba ke kyaa ne. Wurubuare yakowɔ see fa Asiki na Gyekɔpo mɔ nyi wee daale mena tɛele kenɲ gyae kaa bese be wui, ɲgba mena keɲ ɔ be yako see fa Aberaham ne. ¹⁰ Na Aberaham dɔɔ, ɲon sia gyakaa bo donɔɔ keɲ Wurubuare gbagba ba mo adao lese ke, te ka seɲɛ nideli te ke dana don te ke kyaa kekpaakekpaa ne dɔɔ.

¹¹ Doo nyi na Aberaham te ɲmɛɛ gbaa lolo te ɔ weele Saara mɔ yɛɛ ɔlamanbo e, mɔna lee keɛɛ keɲ ɔ be lɛɛ Wurubuare di dɔɔ Wurubuare yela ɔ lola bu. Nawolo nyi debaɲ keɲ Wurubuare be yako see nyi waa fa wɔ bu ne, ɔ lɛɛwɔ di nyi Wurubuare waa di ɔ nombia ɲan ɔ be yako see ne dɔɔ. ¹² Lee mena dɔɔ Aberaham ɲon ɔ be ɲmɛɛ gbaa lolo te ɔ loo be gyakaa nyi nafa waa tale lola bela ya ne, ɔ kaa lola bu te ɔ duulun man balan kaa wukuwɔ ɲgba kyolobiise ɲan ɲe kyaa adido, yaa epo nooman aɲasa ne.

¹³ Mena balan kɛwɔ pou te nyin kpene keɲ Wurubuare be yako see nyi waa fa wɔ ne ya, mɔna be gyakaa bɛɛ lɛɛ Wurubuare di pete ba yekeewɔ. Nawolo nyi lee ba keɛɛdi dɔɔ yɛɛ yaa ɲgba be wulaa naa abɔɔ ɲan na lem keɲ wee daale baa kaa nyin ɲa ne. Mena dɔɔ be nyaɲeewɔ do Wurubuare nɔɔ, te be lɛɛwɔ do nyi be yɛɛ ɲɔɔlawɔ tɛele kei dɔɔ. ¹⁴ Balan ban bɔɔ gyuusuu be nɔɔ yako mena nombia keɲa ne, na bɛɛ wolo baa nyi bɛɛ keo ban gbagba be tɛele na baa kyaa ke dɔɔ. ¹⁵ Kei nawolo baa nyi na be loo be gyakaa tɛele keɲ bɔɔ koro tina ke yela ne dɔɔ

ya. Nawolo nyi, nyi be loo den gyakaa ke dɔɔ nɛ, nafa be dana gbɛɛ nyi baa bese gyu botɔɔ. ¹⁶ Mɔna ba moo be loo bo gyakaa tɛɛle ken ke dei kela ken bɔɔ koro yela ke nɛ dɔɔ. Mena tɛɛle kenan yɛna Wurubuare gyan adido. Mena dɔɔ be dana Wurubuare desɛn nyi mena balan banan baa baake e nyi be Wurubuare ya. Nawolo nyi ɔ te desina tɛɛle kpaakpaa daale see wɔ.

¹⁷⁻¹⁸ Wurubuare nombia anmarasen see ne yako nyiaa, Wurubuare yako Aberaham nyi, “N bu Asiki dɔɔ te maa ta na maa yela n duulun man balan ke wuku.” Mɔna Wurubuare kɛɛse Aberaham kelɛɛdi kɛɛ te ɔ yako e nyi waa mo ɔ bu Asiki nonan deesi fa e. Te lee kelɛɛ ken Aberaham be lɛɛ Wurubuare di dɔɔ, ɔ desina ɔ wose nyi waa mo ɔ bu Asiki deesi fa Wurubuare. ¹⁹ Aberaham sɛɛwɔ nyi waa mo ɔ bu Asiki deesi fa Wurubuare, nawolo nyi wa agyuen man na ɔ gyen nyi ɔ bu non da yem koran na, Wurubuare waa tale gyusu e lee yen man. N kɛɛ gba na, na yɛɛ yaa ngba ɔ moo e baa deesi fa Wurubuare ampan, te Wurubuare gyusu e lee yen man nɛ.

²⁰ Asiki mɔ kelɛɛ ken ɔ be lɛɛ Wurubuare di dɔɔ, te ɔ talewɔ yako ɔ bia Gyekɔpo na Esawu abɔɔ nan Wurubuare waa yɛɛ fa wɔ wee daale nɛ.

²¹ Gyekɔpo mɔ kelɛɛ ken ɔ be lɛɛ Wurubuare di dɔɔ deban ken ɔ yen ba benaa nɛ, ɔ senawɔ teeli na ɔ gbutu te ɔ doo Wurubuare nɔɔ, te ɔ sola e nyi waa hiraa ɔ naanasebia Gyosefo bia baala bala ban.

²² Gyosefo mɔ kelɛɛ ken ɔ be lɛɛ Wurubuare di dɔɔ pɛ waa yen nɛ, ɔ yako ɔ balan Iseraetena nyi

wee daale baa kaa lee Igyipite tæele man. Kenje
 ɔ wola wɔ mena kenj baa yɛɛ ɔ ŋɔɔ.

²³ Mosesi ɔ kya na ɔ naa mɔ kelee kenj bɔɔ lee
 Wurubuarɛ di dɔɔ be ka lola be bu Mosesi nɛ,
 be talewɔ weese e deni man gyaalanɲa batooro,
 kenj ba te yee Igyipite gyoo mmaraa kenj ɔ ba see
 nyi baa koe bia baala banj bɔɔ lola wɔ kewalanj
 nɛ ya. Nawolo nyi be naawɔ nyi bu ŋon te yɛɛ
 walanj yakaate e ya.

²⁴ Mosesi mɔ kelee kenj ɔ be lee Wurubuarɛ
 di dɔɔ debanj kenj ɔ ba bee nɛ, ɔ bɛɛwɔ nyi
 be na tekaa baake e nyi Igyipite gyoo bu alebu
 ŋon bu bela ya. ²⁵ Nawolo nyi ɔ kegyaebii yena
 nyi waa kaa kpu na ɔ tebia Wurubuarɛ balan
 banj na baa naa diyem, kela kenj waa kyaa gyoo
 Faaro dɛɛ di gyonj weeya akalansɛɛ ŋaale, na
 waa wɔlɛɛ na dukum man kedoo. ²⁶ ɔ naawɔ
 nyi akpaa nyeeleere ŋon waa kaa kɔŋ nɛ dɔɔ
 te ba do e desɛŋ na, dana tɔnɔɔ fa e kela abɔɔ
 kpaakpaa ŋan pou waa nyinj Igyipite tæele man
 nɛ. Nawolo nyi kpene kenj dɔɔ ɔ loo gyakaa nɛ,
 yena abɔɔ kpaakpaa ŋan Wurubuarɛ waa kaa fa
 e wee daale nɛ. ²⁷ Lee Mosesi kelee kenj ɔ be lee
 Wurubuarɛ di dɔɔ, ɔ korowɔ lee Igyipite tæele
 man kenj ɔ te yee banj kenj gyoo ŋon waa gyenj ɔ
 dɔɔ nɛ ya. Doo nyi nombia ŋan be tunj e gbɛɛnaa
 man nɛ dana donj, mɔna ɔ ta bese ɔ wole ya.
 Nawolo nyi yɛɛ e ŋgba ɔ naa Wurubuarɛ ŋon
 walanj bɛɛ naa e na ɔ sia ya nɛ nyi ɔ kpuɛ na e.
²⁸ Mosesi kelee kenj ɔ be lee Wurubuarɛ di dɔɔ te
 ɔ banj ba nyeekeleewe kedi kenj danj, te ɔ yela
 ba koo wonembu te ba moo ɔ fatabo ŋmatee ba
 anaanɔɔse dɔɔ. Kenj dɔɔ bɛɛ yɛɛ mena yena nyi,

akpaa Wurubuarɛ kpilale ɲon de kɔŋ nyi ɔ kaa koe bia baala gyanɔba nyiban ɓan Igyipite tɛɛle man nɛ, na waa gbaa Iseraetena wui denɛɛ ɲan tina be bia baala ɓan yela.

²⁹ Iseraetena keɛɛ keŋ ɓɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, te be talewɔ ta ɛpo yayam keŋ man ton ɲɔba be dɔŋ bo tɛɛle dɔɔ nɛ. Mɔna deɓan keŋ Igyipitetena mɔ ba gyoo nyi baa ton na, te boo keŋ wuuwɔ mo wɔ pou laŋ.

³⁰ Iseraetena keɛɛ keŋ ɓɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ te be talewɔ ta kilisi Gyeriko donɔɔ weeya nyetooro, te dekyan keŋ ɓɔɔ maa kilisi donɔɔ keŋ nɛ pou tekeriiwɔ yala.

³¹ Futooli alo ɲolo kyaawɔ Gyeriko donɔɔ kenan man keŋ bɛɛ baake e nyi Rahabo. Rahabo kei keɛɛ keŋ ɔ be lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, deɓan keŋ Mosesi be kpila tewulɛɛ nyi baa gyu ke kɛɛ Gyeriko donɔɔ keŋ kedoobii nɛ, ɔ lɛɛ tewulɛɛ benan ɲoolale. Mena dɔɔ deɓan keŋ ɓɔɔ kaa koe balan ɓan pou ɓɔɔ yɛɛ deŋele don ɲia Wurubuarɛ donɔɔ kenan man nɛ, be ta ko ɲon Rahabo ya lee ɔ keɛɛdi dɔɔ.

³² Nafɔ me dana nombia burum maa bese tɔlɛɛ fa ɲon. Mɔna deɓan be doo fa man na maa yako ɲon kolo lee benɛntena ɲɔba Gidiyɔn na Baraki na Samsen na Gyɛfeta na Defidi na Samuele na Wurubuarɛ akpenkpenɔgyɔɔra ɓan ɓɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di nɛ wose man bela ya. ³³ Lee ba keɛɛ keŋ ɓɔɔ lɛɛ Wurubuarɛ di dɔɔ, be man baale talewɔ yoo di gyoonɛŋ dɔɔ te baale mɔ dii gyoori ke gbɛɛ dɔɔ, te baale mɔ nyiŋa abɔɔ ɲan Wurubuarɛ be yako see nyi waa fa wɔ nɛ. Baale mɔ dii laamantese dɔɔ keŋ ba te tale kyan wɔ tao

ya. ³⁴ Banj mo boo mo wo do boalan degyapaa man ne leewo ke man kenj ba te nyakee ya, te baale mo leewo be kolala nyinjmaa man kenj ba te tale ko wo ya. Banj mo nafu boo dana donj ya ne nyinja donj nideli yoo, te be dii be kolala pou doo kenj ba te tale senj be siaman ya. ³⁵ Lee ala baale mo kelee kenj boo lee Wurubuaere di doo, Wurubuaere gyusu be balan banj boo yekee ne lee yenj man fa wo.

Be naase be man baale diyem yenj yenj, mona be te tina ba keleedi yela lee Wurubuaere wole ya. Nawolo nyi bee gyae nyi wee daale Wurubuaere ke gyusu wo lee yenj man, na waa fa wo dekyae kpaakpaa kenj ka kela teele kei doo wui. ³⁶ Lee baale mo kelee kenj boo lee Wurubuaere di doo be naase wo diyem fulu wo do wo desenj, te ba doo be man baale mo agbaraagbaraase mo wo keto deni. ³⁷ Be funji be man baale boya koe, te be beese be man baale yaalenj ala te ba moo silase koe baale. Namense na asoose tona te be man baale moowo wu ba wose, te be teewo na diyem te balan kola wo naase wo diyem. ³⁸ Tekaboena nyi nafa mena balan kewo baa kyaa teele kei doo kpu na nombiakumeyeyera ya. Lee ba keleedi doo be naa diyem, te be teewo yeyee depampaa dinaa man na bulase doo ngba balan banj yoo be gegi wo lee banj gbagba be teele man ne, te be teewo dokii boya boonenj na teele boonenj man. ³⁹ Wurubuaere kelee mena balan kewo pou nideli lee ba kelee kenj boo lee e di doo. Mona be man njolo na njolo te nyinj kpene kenj o be yako see nyi waa fa wo ne ya. ⁴⁰ Nawolo nyi Wurubuaere te desina kolo kpaakpaa kenj ke dei kela gyanjbate

kenj ne see daa. Te ɔ kegyaebii yena nyi daa na wɔ pou de dinɔɔ dɛɛ yɛɛ dinɔɔ kenj dukum kamase be doo ke man ya.

12

Ɛ yela dee sila Yesu Kristo

¹ Mena balan burum kewɔ ban bɔɔ lɛɛ Wurubuaɛ di nɛ, ne di adanseɛ fa daa nyi Wurubuaɛ ne di ɔ nombia dɔɔ. Mena dɔɔ ɛ yela dee tina kpene kamase kenj ne tɔ daa gbɛɛ lee de Wurubuaɛ ɔsom man, na nombiakumɛɛ njan ne bake daa te ne yeli dɛɛ yale da kelɛɛdi man bilenbilenj nɛ yela, na dɛɛ yase de sia na dɛɛ kyanj dɔ ɔsom kenj man nideli kelii ɔto nɔgba mena kenj de Gbenjyoo ba wola daa nɛ. ² Lee mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ mo de sia gyakaa Yesu waagenj dɔɔ. Nɔn ne yele la te dɛɛ tale senj kenkenj da kelɛɛdi man, nawolo nyi da kelɛɛdi pou gyakae ɔ dɔɔ lee ka kewalanj kelii ɔto. Lee gyonj kenj ɔ loo gyakaa ke dɔɔ nɛ dɔɔ, ɔ te yeli ɔpanɔɔn dɔɔ yɛn kenj ke yɛɛ e desɛn ya. Mɔna ɔ nyinɔ konɔɔ senj kenkenj yela be gyɔɔ e ɔpanɔɔn dɔɔ. Te nenɛɛ ɔ kyaa ɔ kya Wurubuaɛ dunolonj dɔɔ ɔ gyoori kenj man. ³ Ɛ tɔɔse mena kenj Yesu be naa diyem nombiakumɛɛyɛɛra ban bɔɔ koro senj tia e nyinmaa man nɛ. Lee kenja pou wole na ɔ nyinɔ konɔɔ senj kenkenj. Lee mena dɔɔ emɛɛ mɔ ɛ na yeli ɛ wose keyɔkɔse nɔn ya, mɔna ɛ yela kei ka do nɔn kakyɛn na ɛ ka senj kenkenj mena, na ɛ be nyin lee ɔ wole ya. ⁴ Nawolo nyi ɛ gyɛn nyi debanj kenj ɛ ne fiti nyi ɛ ka lese ɛ wose lee dukum man nɛ, ɛ man nɔlo te fiti ta kelii debanj kenj kaboena

nyi baa ko e lee ɔ kelɛɛdi dɔɔ ya. ⁵ Yaa ε te wolee Wurubuarɛ nombia aɲmarasɛn see ɲan ne yako mo do ε man walaɲ kamase kakyɛn lee keɲ ε yɛɛ ɔ biawɔ dɔɔ nɛ? Wurubuarɛ yakowɔ nyiaa,

“Me bu, nyi akpaa maɲ n Gbenjyoo ne desina neɲ nɛ,

see deɲele na n ke tei maɲ nideli.

Akpaa ma lese nombia si neɲ nɛ,

na yeli n wose ke yɔkɔse neɲ na n ka lee me wole ya

⁶ Nawolo nyi walaɲ kamase ɲon mɛɛ gyae ɔ nombia na te mɛɛ desina e.

Mena mɔ te walaɲ kamase ɲon me lɛɛ e do

nyi ɔ yɛɛ me bu e na,

ɲon te mɛɛ wɔɲ ɔ deɲele.”

⁷ Diyem keɲ ε ne naa nɛ, ε nyiɲ konɔɔ na ε ka mo ke nyi Wurubuarɛ ne wɔɲ ε deɲele baa. Nawolo nyi ɔ ta mo ɲon yɛɛ ɔ bia. Te biikyaa wɔɲti kyaa la keɲ ɔ kya bɛɛ wɔɲ ɔ deɲele ya?

⁸ Nyi akpaa Wurubuarɛ te wɔɲ ε deɲele ɲgba mena keɲ ɔ ne wɔɲ ɔ bia pou deɲele ya nɛ, na nawolo baa nyi ε te yɛɛ ɔ bia gbagbawɔ ya. ⁹ De popou dana kyaa tɛɛle kei dɔɔ, keɲ nyi akpaa de yɛɛ kolo na bɛɛ wɔɲ da deɲele te dee bu wɔ. Nyi akpaa mena te doo nɛ, kenan na kaboena nyi dɛɛ yɔkɔse da wose fa de kya Wurubuarɛ ɲon ɔ kyaa adido nɛ, na dee nyiɲ nyeedon kekpaakekpaa.

¹⁰ De kyaa ban be kyaa tɛɛle kei dɔɔ nɛ, bɛɛ wɔɲ da deɲele bo ban gbagba kegyaebii man weeya akalansɛɛ ɲaale. Mɔna Wurubuarɛ dɔɔ, ɲon ne wɔɲ da deɲele bo lee daa gbagba de deeli dɔɔ na dee nyiɲ nyiɲ ɔ dinɔɔ kpaakpaa keɲ dukum

be doo ke man ya ne. ¹¹ Nyi akpaa be wɔŋ ɲolo denjele ne bɛe yɛe e gyon ya. Ne takaa e nawolo nyi gbɛɛ ken man baa mo e ta ne dana don. Mɔna wɔle wɔle ne ban pou bee nyin konɔɔ di denjele kewɔŋ ken dɔɔ ne, be gbɛɛnen na tenee Wurubuaɛ siaman te ba wose mo ne fɛɛ wɔ ba kekyaabii man.

Ɛ keɛ nideli na dukum ba gyoo ɛ man ya

¹² Mena dɔɔ ɛ na yeli ɛ wose ke yɔkɔse ɲon ya! Ɛ do ɛ wose kakyeŋ na ɛ ka seŋ nideli ɛ keɛɛdi man. ¹³ Anokoare gbɛɛ ken ɛ silana ne, ɛ kyaŋ ɛ wose na ɛ ke sila ke nideli kelii ɔto, na ɛ ke tale kyɔ ɛ tebia ban ba keɛɛdi be dana don ya ne, na baa tale seŋ kenken ba keɛɛdi man kelii ɔto.

¹⁴ Ɛ yase ɛ sia na ɛ ke kyaa na walaŋ kamase wosefɛɛren man, na ɛ ke yase ɛ sia mo ɛ wose pou fa Wurubuaɛ ken ayimɛɛ kamase be doo ɛ wose man ya. Nawolo nyi akpaa ayimɛɛ doo ɲolo man ne, ɔtenate be gyae waa naa de Gbenjyoo na ɔ sia wee daale ya. ¹⁵ Ɛ keɛ ɛ wose man nideli ken nyi ɛ man ɲolo be yɛe kolo na Wurubuaɛ bɛɛɛ ken ke bɔ e ya, te ɛ keɛ nideli mo nyi walaŋkum ɲolo na doo ɛ man na waa mo nombiikum kaa gyoo ɛ man na ke yela balan burum ka yo gbɛɛ ya. ¹⁶ Ɛ keɛ ɛ wose nideli ken nyi ɛ man ɲolo be yɛe kafon nombia, yaa waa yɛe walaŋ ɲon ɔ bee yee Wurubuaɛ ya ɲgba Esawu ɲon weenɛɛ nyefale dokolon dɔɔ, ɔ ba mo ɔ kegyiiri yɔɔ fa ɔ naabu ne ya. ¹⁷ Kenan wɔle ne emɛɛ gbagba gyeŋ nyi nafa ɔ gyaewɔ nyi ɔ kya ke hiraa e ɲgba ɔ bu kegyia ne mɔna ɔ te nyim ya. Ɔ moo siasaraŋ gyae gbɛɛ ken nafa waa mo

kyεεkee ɔ kya agyuen na waa hiraa e, mɔna te dee ɔ kya ke kyεεkee wa agyuen ya.

¹⁸ Wurubuare gyan yaa ε kɔɔawɔ. Mɔna ε te kɔɔ ɔ gyan bula ken ε ke tale tina ke nɔba mena ken Iseraetena be kɔɔ ɔ gyan Sinai bula ken tena man ne ya. Deban ken bɔɔ kɔɔ ɔ gyan bula ken tena man ne, be naawɔ nyi boalanbii daale ne kpaa te botɔɔ biriwɔ tuum te felin dinaa mɔ gyɔɔwɔ. ¹⁹ Be nyii kabere kewii botɔɔ na woya nɔale mɔ. Balan ban kenyii woya nɔan ne, gyakolon gyoo wɔ te ba solawɔ nyi woya nɔan na tekaa kolosi fa wɔ ya, nawolo nyi nombia nɔan bɔɔ nyii ne ne yeε nombia dinaana nɔ. ²⁰ Nombia nɔenan yena nyi, “Nyi wonembu yaa kpene kamase de tina bula ken na, baa funji e boya ko.” ²¹ Kpene ken be kɔɔ botɔɔ ne dana gyakolon nideli. Lee mena dɔɔ te Mosesi gbagba yakowɔ nyiaa, “Gyakolon dana man, te ma wose pou mɔ ta yen man.”

²² Mɔna emεε ban ε be lεε Yesu di ne dɔɔ, ε te kɔɔ kaa lii bula ken bεε baake nyi Siyon ne tεε. ε te kɔɔ kaa lii Wurubuare nɔn ɔ kyaa kekpaakekpaa ne dεε. Botɔɔ yena Gyerusalem donɔɔ ken ke kyaa Wurubuare gyan adido ne. Botɔɔ te Wurubuare kpilala ban nolo na nolo be tale kala wɔ ya ne gyanewɔ bεε nyanee. ²³ ε te kɔɔ Wurubuare bia gyanɔbatena ban bɔɔ nmarase ba yela adido te bɔɔ gyanee bεε nyanee ne gyan. ε te kɔɔ Wurubuare nɔn waa di balan pou nombia ne gyan. ε te kɔɔ gyanɔba balan ban Wurubuare be desinawɔ see fa ɔ wose ne gyan. ²⁴ Nenεε dɔɔ Yesu gyan yaa ε kɔɔawɔ. Nɔn yena walan nɔn Wurubuare be tεε ɔ dɔɔ, te ɔ

be bake nɔɔkebakeseɛ wɔle keŋ fa denibalaŋ nɛ. Non yeŋala fa walaŋ kamase, te ɔ fatabo keŋ ba lee ɔ man leki nɛ ne gyae la ka mo abɔɔ kpaakpaa kɔna daa kela Abele wui fatabo keŋ.

²⁵ Mena dɔɔ ɛ see denjele nideli na ɛ ke tei walaŋ ŋon ɔ ne kolosi fa ŋon nɛ. Nawolo nyi gyaŋgba balan ban bɔɔ bɛɛ be te nyii Wurubuare nombia ŋan Mosesi be yako fa wɔ tɛɛle kei dɔɔ ya nɛ, Wurubuare wɔŋa ba denjele. Nyi akpaa mena te doo nɛ, kenan na nyi de bɛɛ de te nyii walaŋ ŋon ɔ ne kolosi lee adido dei ya nɛ kenan na Wurubuare waa wɔŋ da denjele nideli kela wɔ. ²⁶ Mena deban kenan man nɛ, Wurubuare woya yela tɛɛle wosiwɔ. Mɔna nɛnɛɛ ɔ te yako see bela nyiaa, “Maa bese yela tɛɛle ke wosi bela. Na tɛɛle kaagen te maa yela ka ke wosi ya, mɔna maa yela adido mɔ ke wosi kpu.” ²⁷ Keŋ Wurubuare be yako nyi “Waa bese yela tɛɛle ke wosi nɛ, ke dana ka aseɛ.” Kei nawolo baa nyi, abɔɔ ŋan pou ɔ be yeɛ te baa tale wosi ŋa nɛ, waa lese ŋa pou leki na ke ka abɔɔ ŋan bɔɔ tale wosi ŋa ya nɛ.

²⁸ Mena dɔɔ ɛ yela dɛɛ do Wurubuare nɔɔ, nawolo nyi dɛɛ kaa di gyoori ɔ gyoorobiiri keŋ ke bɛɛ wosi ya te ke kyaa kekpaakekpaa nɛ man. ɛ yela dɛɛ do e nɔɔ na dɛɛ som e gbɛɛ kpaakpaa keŋ ɔ ne gyae nɛ man, na dɛɛ mo keyee na obuo fa e nideli. ²⁹ Nawolo nyi Wurubuare denjele kewɔŋ yeɛ ŋgba boalan keŋ ne kpaa wɔlɛɛ abɔɔ nɛ.

13

Mena keŋ dɛɛ yeɛ na de nombia ka gyoo

Wurubuare sia

¹ Ɛ na tina dɔŋa kegyae yela korakora ya. Ɛ gyae dɔŋa deban kamase ŋgba naa lolobia nɛ.

² Ɛ na bɛɛ ŋɔɔla keɛɛ ya. Nawolo nyi gyangba baale lɛɛ ŋɔɔla, keŋ be ta gyem gba nyi be yɛɛ Wurubuare kpilalawɔ ya. ³ Ɛ tɔɔse ɛ tebia ban bɔɔ kyan wɔ tɔ deni nɛ. Ɛ yela be nombia ke hia ŋon ŋgba emɛɛ na wɔ yaa be kyanawɔ tɔ deni nɛ. Te ban mɔ bɛɛ naase wɔ diyem nɛ, ɛ yela ban mɔ nombia ke hia ŋon ŋgba emɛɛ na wɔ ne naa na diyem kenan nɛ.

⁴ Ɛ bu yale nyi ke yɛɛ kolo kpaakpaa ke ɛ siaman, na ɛ ke di yale mmaraase dɔɔ nideli keŋ ŋolo ba lee ɔ dɔɔ wɔle ya. Tekaboena nyi baala na ala yalala baa lee dɔŋa wɔle yaletɛɛ ya. Nawolo nyi Wurubuare waa wɔŋ ban pou bɛɛ yɛɛ kafon nombia, na ban pou bɛɛ lee dɔŋa wɔle yale tɛɛ nɛ deŋele. ⁵ Ɛ na yela ɛ sia keyɛɛ koba kegyae dɔɔ bein ya. Ɛ yela kpene keŋ ɛ dana nɛ ka gyoo ɛ sia. Nawolo nyi Wurubuare gbagba yakowɔ nyiaa,

“Mɔɔ gyae maa tina ŋon yela ya,
te mɔɔ gyae maa lese me sia mɔ yela ŋon ya.”

⁶ Lee mena dɔɔ dɛɛ tale gyɔ de konɔɔ yako nyiaa,
“De Gbengyoo Wurubuare yena walan ŋon ɔ ne kyɔ man,

mena dɔɔ mɔɔ ne yee gyakolon ya.
Wɔŋ te deniwalan waa tale yɛɛ man?”

⁷ Ɛ tɔɔse ɛ siamantena ban gyangba bɔɔ yako ŋon Wurubuare nombia ŋan nɛ. Ɛ keɛ dinɔɔ kpaakpaa keŋ man bɔɔ kyaa mo ka yen nɛ na ɛ ke kasee wɔ, na ɛ ke kyan ɛ Kristo keɛɛdi

kenj man kenkenj. ⁸ Nawolo nyi Yesu Kristo bæ kyækee ya, ɔ kedoobii te ɔ doo. Mena kenj ɔ doo gyaŋgba nɛ, mena te ɔ doo gyɛŋ te mena mɔ te waa doo kekpaakekpaa.

⁹ Ɛ na yeli balan ka mo kawola nkarankaran ŋaale kaa beo ŋon, na ke wɔŋ ŋon lee gbæ kpaakpaate kenj man ya. Nawolo nyi Wurubuare bæreɛ kenj ɔ ba mo boele daa nɛ yɛna kpene kenj na do da keɛɛdi donj, na weenɛ kekɔla mmaraase dɔɔ kedi ya. Mena weenɛ kekɔla mmaraase kenja bæ tale kyɔ balan ban bee di ŋe dɔɔ nɛ gbæ kamase man ya. ¹⁰ Gyudatena saese ban bɔɔ som Wurubuare kanyaŋ deni dinaa kenj man nɛ, be man ŋolo be dana gbæ waa kpu na daa na dɛɛ mo da kedeesa abɔɔ ŋan dɛɛ mo lese Wurubuare yele nɛ, fa e dɔ ɔsom deni man ya.

¹¹ Kulutoo kamase nɛ Gyudatena sae kegyia ŋon na mo wonembu fatabo gyoo Wurubuare ɔsom deni dinaa kenj tɔɔmante kenj man gyu ke deesi sola balan nombiakumɛɛ ŋan bɔɔ yɛɛ nɛ. Mɔna wonembu ŋon dibiliŋ dɔɔ, bæ mo e lee donɔɔ kenj man gyu ka too e. ¹² Mena ke mɔ te ba moo Yesu lee Gyerusalem donɔɔ kenj man, te ɔ kenaa diyem yɛŋ te ɔ moo ŋon gbagba fatabo gberaa nombiakumɛɛ pou lee balan wose man na baa yɛɛ balan ban be gbɛɛnɛŋ tenɛɛ Wurubuare siaman. ¹³ Yesu dii desɛŋ nideli donɔɔ kenj nɔɔman. Mena dɔɔ ɛ yela daa mɔ ke wɔŋ da wose lee donɔɔ kenj man gyu botɔɔ, na daa mɔ kaa di desɛŋ kenj ɔ be dii nɛ. ¹⁴ Nawolo nyi dɔɔ dana donɔɔ kenj dɛɛ kyaa ke man kekpaakekpaa tɛɛle kei dɔɔ ya. Mɔna de sia

gyakaa bo donoo ken wee daale dee kaa kyaa ke man kekpaakekpaa ne doo.

¹⁵ Lee mena doo daa ban doo tale gyusu de noo yako nyi Wurubuarɛ yena de Gbenɔgyoo ne, da kedeesa ken dee tale mo fa Wurubuarɛ yena nyi dee ta Yesu doo na dee do Wurubuarɛ noo deban kamase. ¹⁶ E yee kakyeɛ na e ke yee deeli fa donɔa deban kamase, na e ke kyɔ donɔa mo. Nawolo nyi mena aboo kenɔa keyee yena kedeesa ken na gyoo Wurubuarɛ sia.

¹⁷ Kaboena nyi yaa mo obuo fa e siamantena ban, na e ke nyii be dei. Nawolo nyi ban ne kee na e doo, te wee daale Wurubuarɛ waa boose e wose man nombia lee be gyan. Akpaa e mo obuo fa wo na, baa yee ba tom ken gyon man. Te akpaa e ta mo obuo fa wo ya na, boo gyae baa yee ba tom ken gyon man ya. Dekon mena na emee mo be gyae e ke nyin tonoo daale lee ke man ya.

¹⁸ E fane fa daa deban kamase. Da gyeɛ nideli nyi de konoo man nombia bee bu daa foo ya. Te da kegyaebii mo yena nyi dee yee kpene kamase ke gbɛɛ doo. ¹⁹ Mee waase non nideli nyiaa, e fane fa Wurubuarɛ na maa nyin gbɛɛ kon e gyan bilen.

²⁰ Wurubuarɛ gyusu na de Gbenɔgyoo Yesu lee yeɛ man. Yesu yee nɔgba namensekeelere non o ne kee o namense doo nideli ne. Nawolo nyi non gbagba moonaa o wose deesi fa Wurubuarɛ lee o balan doo. O fatabo te Wurubuarɛ moowo to nookebakesee wole ken o be bake na o balan te ke kyaa kekpaakekpaa ne noo. ²¹ Mee fane nyi Wurubuarɛ non o ne fa wosefeereɛ ne waa fa non aboo kpaakpaa kamase, non ne gyae ke

kyo non na e ke tale yee o kegyaebii. Mee fane nyi Wurubuaere waa ta Yesu Kristo doo na waa kyo non, na e ke tale yee kpene ken na gyoo o sia. Non Yesu te kaboena nyi dee lese o yeke kekpaakekpaa. Amen.

²² Me tebia mee waase non bo nyiaa, e nyin konoo na e ke tei me nombia kyomii nan moo nmarase me dana mee do non kakyen ne. ²³ Mee gyae e ke nyii nyiaa, be ta lese de doo Timoti non boo kyan e to deni ne lee deni man. Akpaa o kon me gyan bilen te mee kon e gyan ne, maa mo e kpu na ma wose na dee kon e gyan. ²⁴ Mee do e siamantena ban na Wurubuaere balan ban pou noo. De tebia ban pou boo lee Itali teele doo ne mo na do non noo.

²⁵ Wurubuaere waa mo o beree boele e popou, na e ke kyaa wosefereen man. Amen.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE
Delo: WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE New Testament**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11